

**Samlenotat til Folketingets Europaudvalg med henblik på møde i
Rådet (Konkurrenceevne) den 29.- 30. maj 2006**

Forskningsdelen

15. maj 2006

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 700
Dok-id 446902

Punkt 5: a. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om s. 2
Det Europæiske Fællesskabs 7. rammeprogram for forskning,
teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013)
KOM(2005) 119 endelig

b. Forslag til Rådets beslutning om Det Europæiske
Atomenergifællesskabs 7. rammeprogram for forskning og
uddannelse på det nukleare område (2007-2001)
KOM(2005) 119 endelig

= Generel tilgang

Punkt 6: Forslag til forordning om regler for virksomheders, s. 38
forskningscentres og universiteters deltagelse i foranstalt-
ninger under syvende rammeprogram og for formidling
af forskningsresultater (2007-2013)
KOM(2005) 705 endelig

= Generel tilgang

Punkt 7: Rumpolitik
- Statusrapport fra Kommissionen om udviklingen af s. 51
den europæiske rumpolitik og køreplan
- Formandskabets rapport vedr. GMES konferencen
i Graz den 19.-20. april 2006

Center for Analyse og Politik
Lone Heyde
Telefon 3392 9713
Telefax 3311 3620
E-post l@vtu.dk

Revideret udgave af samlenotat forud for Rådsmødet den 28.-29. november 2005

**Punkt 5: a. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om
Det Europæiske Fællesskabs 7. rammeprogram for forskning,
teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013)
KOM(2005) 119 endelig**

**b. Forslag til Rådet beslutning om Det Europæiske
Atomenergifællesskabs 7. rammeprogram for forskning og
uddannelse på det nukleare område (2007-2011)
KOM(2005) 119 endelig**

= Generel tilgang

1. Resumé

Kommissionens forslag vedrørende tilrettelæggelsen af Fællesskabets forskningssamarbejde inden for det syvende rammeprogram for forskning dækker perioden 2007-2013. Målsætningen for forslaget om syvende rammeprogram er at videreføre og styrke målsætningen fra det sjette rammeprogram om realiseringen af det europæiske forskningsrum samt at medvirke til, at EU bliver bedre til at udnytte sin videnbase, opnå teknologisk lederskab og øge synligheden omkring europæisk forskning. Rammeprogrammet foreslås opbygget over en struktur bestående af fire overordnede komponenter: "Samarbejde", "Idéer", "Mennesker" og "Kapaciteter". Det tematiske forskningssamarbejde er placeret under overskriften "Samarbejde". Forslaget om etableringen af et europæisk forskningsråd, der skal støtte forskerinitieret grundforskning, er placeret under overskriften "Idéer". Under overskriften "Mennesker" er samlet rammeprogrammets aktiviteter til styrkelse af de menneskelige ressourcer i forskning, de såkaldte "Marie Curie" aktioner. Under overskriften "Kapaciteter" er samlet rammeprogrammets aktioner for at optimere den europæiske forskningsinfrastruktur og styrke innovationskapaciteten i europæiske små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Den omfatter derudover styrkelse af forskningspotentialet i de europæiske regioner, dannelse af forskerdrive klynger og fremme af forskningspotentialet i tilbagestående regioner. Hertil kommer forståelse for videnskaben i samfundet, sammenhængende udvikling af nationale forskningspolitikker og særlige aktioner rettet mod det internationale forskningssamarbejde.

Fællesskabets forsknings- og uddannelsesaktiviteter på det nukleare område omfatter alle aktiviteter vedrørende forskning, teknologisk udvikling, internationalt samarbejde, formidling og nyttiggørelse samt uddannelse. Dette omfatter forskning i fusionsenergi, nuklear fission og strålingsbeskyttelse samt Det Fælles Forskningscenters aktiviteter på det nukleare område.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 6. april 2005 sit forslag til syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013) og syvende rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2007-2011) med henblik på behandling og vedtagelse i løbet af 2006.

Forslaget er et vigtigt instrument som led i gennemførelsen af det europæiske forskningsrum og udviklingen af videnøkonomien og vidensamfundet i Europa.

Med henblik på at sætte dagsordenen for en bred europæisk høring om indholdet af det kommende rammeprogram præsenterede Kommissionen sine tanker om indretningen af det fremtidige forskningssamarbejde i sin meddelelse af 16. juni 2004 (KOM(2004) 353). I meddelelsen blev det fremtidige forskningssamarbejde foreslået bygget op omkring seks hovedmål: oprettelsen af europæiske ekspertisepoler, iværksættelse af europæiske teknologiinitiativer, fremme af kreativitet inden for grundforskning, tiltrækning af de bedste forskere, opbygning af forskningsinfrastruktur af europæisk interesse og øget samordning af nationale forskningsprogrammer.

Siden meddelelsen af 16. juni 2004 har Kommissionen i lyset af de anbefalinger, den har modtaget i forbindelse med høringen, foretaget en række ændringer i forslaget til opbygningen af rammeprogrammet.

Forslaget indebærer en videreførelse af aktiviteterne, der gennemføres under sjette rammeprogram, der udløber med udgangen af 2006.

Forslaget til syvende rammeprogram har tidligere været behandlet på møderne i Rådet den 7. juni, 11. oktober samt 28. -29. november 2005.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget om det syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration er fremsat under henvisning til traktatens om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 166, stk. 1 efter proceduren i traktatens artikel 251 (den fælles beslutningstagen med Parlamentet).

Forslaget om det syvende rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område er fremsat under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 7.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver i sit forslag til rammeprogrammer, at det fuldt ud respekterer subsidiaritetsprincippet i overensstemmelse med artikel 5 i EF-traktaten.

Regeringen støtter Kommissionens intentioner om et tættere samspil mellem EU's og medlemslandenes forskningsaktiviteter samt øget koordinering og samarbejde mellem medlemslandene.

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Formål og indhold

EF-rammeprogrammet

Kommissionen foreslår, at beslutningen om syvende rammeprogram tager udgangspunkt i syv artikler.

I artikel 1 foreslås et syvårigt rammeprogram fra 1. januar 2007 til 31. december 2013 svarende til længden af de kommende finansielle perspektiver for EU for perioden 2007-2013.

I artikel 2 beskrives rammeprogrammets mål og aktioner, herunder at det er opbygget over en simpel struktur bestående af fire overordnede komponenter: I. Samarbejde. II. Idéer, III. Mennesker og IV. Kapaciteter. Derudover kommer støtte til Det Fælles Forskningscenters ikke-nukleare aktiviteter.

I artikel 3 angives, at det syvende rammeprogram gennemføres ved hjælp af særprogrammer, der nøjere fastlægger specificerede mål og gennemførelsesbestemmelser.

I artikel 4 foreslås et samlet budget på 72.726 mio. EUR svarende til en fordobling af midlerne i forhold til sjette rammeprogram. Budgettet fordeler sig på de enkelte delkomponenter på følgende måde: Samarbejde: 44.432 mio. EUR, Idéer: 11.862 mio. EUR, Mennesker: 7.129 mio. EUR. Kapaciteter 7.486 mio. EUR og Det Fælles Forskningscenters ikke-nukleare aktiviteter: 1.817 mio. EUR. Den vejledende fordeling mellem temaerne inden for hver af delkomponenterne er anført i forslagens bilag II. Regler for Fællesskabets finansielle deltagelse fremgår af bilag III.

I artikel 5 henvises der til, at de aktiviteter, der finansieres under rammeprogrammet, skal overholde forordninger, der har til hensigt at beskytte Fællesskabets finansielle interesser.

I artikel 6 fastlægges, at alle aktiviteter i rammeprogrammet skal være i overensstemmelse med grundlæggende etiske principper.

Ifølge artikel 7 anføres det bl.a., at Kommissionen senest i 2010 med bistand fra eksterne eksperter skal gennemføre en midtvejsevaluering af både rammeprogrammet og særprogrammerne. Desuden skal der senest to år efter rammeprogrammets afslutning foretages en analyse af uafhængige eksperter af programmets grundlag, gennemførelse og resultater. Kommissionen skal meddele konklusionerne, ledsaget af dens bemærkninger, til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

I. Samarbejde (44.432 mio. EUR)

Den første komponent rummer det tværnationale forskningssamarbejde inden for følgende 9 prioriterede temaer:

1. **Sundhed (8.317 mio. EUR)**, der har til formål at forbedre de europæiske borgeres sundhed og øge den europæiske sundhedsindustris konkurrenceevne samt fokusere på globale sundhedsproblemer.
2. **Fødevarer, landbrug og bioteknologi (2.455 mio. EUR)**, der har til formål at opbygge en europæisk *videnbaseret bio-økonomi* og udnytte nye og uopdagede forskningsmuligheder til imødekommelse af sociale og økonomiske udfordringer: den voksende efterspørgsel efter sikrere og bedre fødevarer og bæredygtig anvendelse og produktion af vedvarende

bioressourcer, den voksende risiko for epizootiske og zoonotiske sygdomme og fødevarerelaterede lidelser, truslen mod en bæredygtig og sikker landbrugs- og fiskeriproduktion, navnlig som følge af klimaændringerne, og den stigende efterspørgsel efter fødevarer af høj kvalitet, der er fremstillet under hensyntagen til dyrevelfærd og de lokale landbrugsforhold.

3. **Informations- og kommunikationsteknologi (12.670 mio. EUR)**, med det formål at gøre Europa i stand til at styre og forme den fremtidige udvikling inden for informations- og kommunikationsteknologi.
4. **Nanovidenskab, nanoteknologier, materialer og ny produktionsteknologi (4.832 mio. EUR)**, med det formål at forbedre europæisk erhvervslivs konkurrenceevne og sikre omstillingen fra en ressourceintensiv til en videnintensiv industri, ved at fremdrive banebrydende viden til nye applikationer i grænseområdet mellem forskellige teknologier og discipliner.
5. **Energi (2.931 mio. EUR)**, med det formål at ændre det nuværende energisystem baseret på fossile brændstoffer til et mere bæredygtigt system baseret på flere forskellige energikilder og energibærere, kombineret med øget energieffektivitet med sigte på at finde en løsning på presserende problemer med forsyningssikkerhed og klimaændringer, samtidig med at den europæiske energisektors konkurrenceevne øges.
6. **Miljø (herunder klimaændringer) (2.535 mio. EUR)**, med det formål at sikre bæredygtig forvaltning af miljøet og dets ressourcer baseret på øget viden om samspillet mellem biosfæren, økosystemerne og menneskelige aktiviteter og på udvikling af nye teknologier, værktøjer og tjenester som udgangspunkt for en integreret tilgang til løsning af miljøproblemerne. Hovedvægten vil blive lagt på forudsigelse af ændringer i klimasystemet, det økologiske system og jord- og havsystemet, på værktøjer og teknologier til overvågning, forebyggelse og afbødning af miljøbelastninger og –risici, herunder sundhedsrisici og til bevaring af det naturlige og menneskeskabte miljø.
7. **Transport (herunder luftfartsteknik) (5.940 mio. EUR)**, med det formål at udvikle integrerede, grønnere og mere intelligente pan-europæiske transportsystemer baseret på teknologiske fremskridt.
8. **Samfundsøkonomi og humaniora (792 mio. EUR)**, med det formål at skabe en dybdegående fælles forståelse for komplekse og fælles socioøkonomiske udfordringer for Europa, herunder vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne, social samhørighed og bæredygtighed, livskvalitet og global indbyrdes afhængighed, navnlig for at skabe et forbedret videngrundlag for politikkerne på de pågældende områder.
9. **Sikkerhed og rummet (3.960 mio. EUR)**, med det formål dels at udvikle teknologier, der er nødvendige for at sikre befolkningens sikkerhed, dels at støtte et rumforskningsprogram, der kan støtte

udviklingen af anvendelsesmuligheder som f.eks. GMES (Global Monitoring of Environment and Security) og satellitkommunikation.

I forhold til det nuværende sjette rammeprogram er der foretaget en række ændringer i tematiseringen. Det nuværende samfundsvidenskabelige og humanistiske tema 7 ”Borgere og styrerformer i et videnbaseret samfund” er bredt ud til ”Samfundsøkonomi og humaniora”. Desuden er det tidligere ”Luftfart og rumfart” blevet erstattet af ”Sikkerhed og rummet”.

Inden for det tværnationale tematiske forskningssamarbejde vil der også være støtte til initiativer rettet mod skabelsen af dialog om videnskabelige emner og forskningsresultater med den brede befolkning uden for forskningsmiljøet, forskningskommunikation og undervisning. Desuden vil etiske principper og ligestillingsspørgsmål blive taget op under denne overskrift.

Forskningssamarbejdet inden for de tematiske områder vil blive implementeret igennem fire former for samarbejde:

1. Forskningssamarbejde
2. Fælles teknologiinitiativer
3. Samordning af forskningsprogrammer
4. Internationalt samarbejde

Som under det sjette rammeprogram vil det tværnationale forskningssamarbejde udgøre hovedparten af den EU-finansierede forskning. Samarbejdet gennemføres af konsortier med deltagelse fra landende på grundlag af nærmere fastlagte instrumenter.

Fælles teknologiinitiativer vil med udgangspunkt i traktatens artikel 171 blive oprettet inden for områder, der er vitale for EU's fremtidige økonomiske vækst og velfærd, og hvor der på baggrund af forudgående teknologiplatforme er defineret en langsigtet forskningsdagsorden. Finansieringen af disse fællesforetagender vil bestå af midler fra rammeprogrammet, offentlige og private nationale midler og Den Europæiske Investeringsbank.

Koordinationen af nationale forskningsprogrammer vil blive fremmet ad to veje:

1. Udvikling og styrkelse af ERA-NET-instrumentet, herunder støtte fra EU til fælles projektindkaldelser i forbindelse med samarbejde inden for nationale forskningsprogrammer mellem flere medlemslande, ERA-NET PLUS.
2. EU's deltagelse i forskningsprogrammer iværksat i fællesskab blandt flere medlemslande med udgangspunkt i traktatens artikel 169.

Kommissionen foreslår, at rammeprogrammets tematiske områder åbnes for deltagelse af forskere og forskningsinstitutioner fra alle tredjelande. Derudover foreslår Kommissionen særlige fokuserede samarbejdsaktiviteter rettet mod lande eller grupper af lande med særlig interesse for samarbejde inden for visse områder.

II. Idéer (11.862 mio. EUR)

Under overskriften idéer foreslås etableret et europæisk forskningsråd, der skal øge dynamikken, kreativiteten og kvaliteten i den europæiske grundforskning. Det europæiske forskningsråd skal støtte forskerinitieret grundforskning inden for alle forskningsdiscipliner. Det eneste evalueringskriterium vil være fremragende kvalitet (excellence). Et europæisk forskningsråd foreslås etableret som et selvstændigt agentur, der vil være ansvarlig over for Kommissionen, Rådet og Parlamentet.

III. Mennesker (7.129 mio. EUR)

Kommissionen vil styrke kvaliteten og kvantiteten af de menneskelige ressourcer inden for forskning og teknologi i Europa, ved at tilskynde flere til at vælge en forskerkarriere, tilskynde europæiske forskere til at blive i Europa og tiltrække forskere fra hele verden. Kommissionen foreslår en række "Marie Curie" aktioner rettet mod forskere på alle stadier af deres karriere, fra den tidlige forskeruddannelse til livslang læring og karriereudvikling.

"Marie Curie" aktionerne kategoriseres inden for fem overskrifter:

1. Tidlig forskeruddannelse
2. Livslang læring og karriereudvikling
3. Industri-videnskab partnerskaber
4. Internationalisering - udveksling af forskere med tredjelande
5. Særlige aktiviteter rettet mod fjernelse af barrierer for forskermobilitet og fremme af karrieremuligheder for forskere i Europa

IV. Kapaciteter (7.486 mio. EUR)

Infrastruktur (3.961 mio. EUR)

Kommissionen vil støtte udnyttelsen og udviklingen af forskningsinfrastruktur af fælleseuropæisk interesse, der er nødvendig for at sikre, at den europæiske forskning forbliver i front. Der planlægges aktiviteter, der kan forbedre eksisterende forskningsinfrastruktur. Der skal gives bedre muligheder for transnational adgang til nationale faciliteter samt bedre integration af eksisterende strukturer til fælles fordel. Endelig gives støtte til europæisk forsknings e-infrastruktur i form af højkapacitets kommunikationsinfrastruktur. Der skal endvidere gives støtte til etablering af ny infrastruktur på grundlag af artikel 171. Grundlaget herfor vil bl.a. være gennemførelse af konstruktionsundersøgelser på relevante områder.

SMV'er (1.901 mio. EUR)

Rammeprogrammet skal medvirke til at styrke innovationskapaciteten i de europæiske SMV'er gennem støtte til forskning, etablering af netværk samt udnyttelse af resultater. Der foreslås særlig forskningsstøtte til SMV'er og SMV-organisationer. Støtten kan gives til løsning af fælles eller komplementære tekniske problemer. Støtte til SMV-organisationer gives til udvikling af teknologiske løsninger på fælles problemer for et stort antal SMV'er inden for specifikke sektorer.

Videnregioner (158 mio. EUR)

Det foreslås at styrke forskningspotentialet i Europas regioner især gennem støtte til udvikling af regionale ”forskningsbaserede kompetenceklynger” bestående af universiteter, virksomheder og regionale myndigheder.

Forskningspotentialer (554 mio. EUR)

Med henblik på at stimulere til udnyttelse af forskningspotentialet i den udvidede union gennemføres særlige aktioner, der kan styrke forskningskapaciteten i EU’s konvergensregioner og fjernområder, så disse succesfuldt kan deltage i det europæisk forskningssamarbejde. Der planlægges aktiviteter som udveksling af forskere, udvikling af forskningsfaciliteter, organisering af konferencer og workshops med henblik på udveksling af viden samt etablering af evalueringsfaciliteter, der kan tilbyde forskningsinstitutionerne en uafhængig evaluering.

Videnskaben i samfundet (554 mio. EUR)

Med henblik på at skabe et effektivt og demokratisk europæisk videnssamfund med en harmonisk integration mellem videnskab og teknologi og tilhørende forskningspolitikker og det europæiske samfund opmuntres på europæisk niveau til refleksion og debat om videnskab og teknologi i relation til samfund og kultur. Aktioner på dette område omfatter styrkelse af det europæiske videnskabelige system, bedre inddragelse af forskere og offentlighed i videnskabsrelaterede spørgsmål, refleksion og debat om videnskab og teknologi samt deres plads i samfundet, kønsforskning, etablering af et miljø som gør unge interesseret i videnskab, udarbejdelse af en strategi for universiteternes rolle, forbedret kommunikation mellem den videnskabelige verden og et bredere publikum.

Specifikke aktiviteter inden for internationalt samarbejde (358 mio. EUR)

Udover det tematiske samarbejde med tredjelande vil der blive igangsat horisontale aktiviteter med henblik på at styrke det videnskabelige og teknologiske partnerskab mellem EU og tredjelande samt at hjælpe udviklingslandene med at styrke deres forskningskapacitet.

Det Fælles Forskningscenter (FFC) – ikke nukleare aktiviteter (1.817 mio. EUR)

FFC har til opgave at levere videnskabelig og teknisk støtte til unionens politikforberedelse, hvilket skal sikre stabile leverancer til støtte for implementeringen af eksisterende politikker samt tilpasning til nye politikkrav. FFC’s aktiviteter gennemføres inden for følgende temaer:

- **Velstand i et videnintensivt samfund**, hvilket bl.a. omfatter udvikling og brug af økonometriske og statistiske værktøjer til opfølgning af bl.a. Lissabon-strategien.
- **Solidaritet og ansvarligforvaltning af ressourcer**, hvilket bl.a. omfatter udvikling af et videncentret om bæredygtigt landbrug, udvikling af effektiv rådgivningsproces mht. den fælles fiskeripolitik og tilvejebringelsen af harmoniserede europæiske geo-reference data.
- **Sikkerhed og frihed**, hvilket bl.a. omfatter udvikling af aktiviteter inden for sikring af frihed og bekæmpelse af kriminalitet, etablering af et integreret miljø- og sundhedsinformationssystem til identifikation af overvågning af sammenhæng mellem sundhed og miljø samt støtte til unionens beredskab mod naturkatastrofer og teknologiske katastrofer.

- **Europa som global partner**, hvilket bl.a. omfatter styrket støtte til udvikling af EU's udenrigspolitik og integration af de nye medlemslande og kandidatlande i FFC's aktiviteter.

Finansieringsinstrumenter

Aktiviteterne under syvende rammeprogram vil blive finansieret via en række finansieringsinstrumenter. Disse instrumenter vil blive anvendt alene eller i kombination. Det vil fremgå af de enkelte særprogrammer, arbejdsprogrammer og projektindkaldelser dels hvilke finansieringsinstrumenter der vil blive brugt til at implementere de forskellige typer af aktioner, dels hvilke kategorier af deltagere og aktiviteter der er tale om.

Følgende finansieringsinstrumenter vil blive anvendt i forbindelse med projektindkaldelser:

- **Samarbejdsprojekter**, støtte til projekter, der gennemføres af et konsortium med deltagere fra forskellige lande, der har til formål at udvikle ny viden, ny teknologi, produkter eller fælles forskningsressourcer. Størrelse, omfang og intern organisering af konsortierne kan variere fra forskningsområde til forskningsområde og fra emne til emne.
- **Ekspertisenet**, støtte til fælles forskningsprogrammer, der implementeres af en række forskningsinstitutioner med henblik på at integrere deres aktiviteter inden for et givent område, som gennemføres via et langsigtet forskningssamarbejde.
- **Samordning og støtte**, støtte til aktiviteter, der sigter mod at samordne eller støtte forskning og forskningspolitik.
- **Enkeltprojekter**, hovedsagelig finansiering fra det europæiske forskningsråd til støtte af forskerinitierede projekter udført af individuelle forskerteams.
- **Støtte til udvikling af forskeruddannelse og af forskernes karrieremuligheder**, støtte til uddannelse og karriereudvikling for forskere, hovedsagelig til gennemførelse af Marie Curie-aktiviteter.
- **Forskning med sigte på særlige grupper (især små og mellemstore virksomheder)**, støtte til forskningsprojekter udført af universiteter eller forskningsinstitutioner for tredjeparter, hovedsagelig SMV'er eller sammenslutninger af SMV'er.

Følgende instrumenter vil blive anvendt med henblik på at støtte aktioner, som er igangsat med udgangspunkt i beslutninger i Rådet og Europa-Parlamentet, på baggrund af forslag fra Kommissionen om Fællesskabets støtte til multifinansierede initiativer i stor skala:

- **Finansieringstilskud fra Fællesskabet til fælles gennemførelse af veldefinerede nationale forskningsprogrammer på baggrund af traktatens artikel 169.** Den fælles implementering vil kræve etablering eller eksistens af en specifik implementeringsstruktur. Fællesskabets støtte vil afhænge af en finansieringsplan baseret på nationale tilsagn.
- **Finansieringstilskud fra Fællesskabet til gennemførelse af fælles teknologiinitiativer med henblik på realisering af mål, som ikke kan opnås ved projektindkaldelser, på baggrund af traktatens artikel 171.**

Støtten vil kunne have form af forskellige instrumenter: støtte fra rammeprogrammet, lån fra Den Europæiske Investeringsbank eller støtte til risikovillig kapital. Fællesskabets støtte vil være afhængig af en finansieringsplan baseret på et formelt tilsagn fra alle involverede parter.

- **Finansieringstilskud fra Fællesskabet til udvikling af ny infrastruktur af fælles europæisk interesse på baggrund af traktatens artikel 171.** Fællesskabets støtte vil være afhængig af en finansieringsplan baseret på et formelt tilsagn fra alle involverede parter.

De finansielle instrumenter vil blive implementeret i overensstemmelse med traktatens artikel 167, reglerne for statsstøtte til forskning og udvikling såvel som internationale regler på området.

Udover de ovennævnte instrumenter vil Fællesskabet forbedre adgangen til lån fra Den Europæiske Investeringsbank ved at stille den nødvendige sikkerhed til rådighed for banken gennem etableringen af en risikodelingsfacilitet.

Når et projekt har modtaget den maksimale støtte fra Fællesskabet, kan der gives ekstra midler til en deltager i projektet fra en region, der har mulighed for at modtage støtte fra Strukturfondene.

Euratom-rammeprogrammet

Denne del af rammeprogrammet dækker de nukleare aktiviteter vedrørende forskning, teknologisk udvikling, internationalt samarbejde, formidling og nyttiggørelse samt uddannelse.

Kommissionen foreslår, at beslutningen om et flerårigt rammeprogram for nukleare forsknings- og uddannelsesaktiviteter tager udgangspunkt i seks artikler.

I artikel 1 foreslås et femårigt rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område, for perioden 1. januar 2007 til 31. december 2011.

I artikel 2 nævnes mål og forskningsaktiviteter. Aktiviteterne er specificeret i to særprogrammer, dels fusionsenergiforskning og nuklear fission og strålingsbeskyttelse, dels Det Fælles Forskningscenters nukleare aktiviteter.

I artikel 3 foreslås et budget for perioden 2007-2011 på 3.092 mio. EUR. Fordelingen på de tre delaktiviteter er: Forskning i fusionsenergi: 2.159 mio. EUR, Nuklear fission og strålingsbeskyttelse: 394 mio. EUR og Det Fælles Forskningscenters aktiviteter på det nukleare område: 539 mio. EUR. Regler for Fællesskabets finansielle deltagelse er anført i bilag II.

I artikel 4 henvises der til, at de aktiviteter, der finansieres under rammeprogrammet, skal overholde forordninger, der har til hensigt at beskytte Fællesskabets finansielle interesser.

Ifølge artikel 5 skal alle aktiviteter udført under Euratom-programmet overholde grundlæggende etiske principper.

Kommissionen skal ifølge artikel 6 senest i 2010 med bistand fra eksterne eksperter gennemføre en midtvejsevaluering af rammeprogrammet og dets særprogrammer. Desuden skal Kommissionen efter rammeprogrammets afslutning gennemføre en ekstern evaluering ved hjælp af uafhængige eksperter om programmets rationale, gennemførelse og resultater. Kommissionen skal meddele konklusionerne, ledsaget af dens bemærkninger, til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Forskning i fusionsenergi

Formålet med samarbejdet om fusionsenergiforskning er at udvikle videnbasen inden for fusionsenergi og realisere ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor) som vigtige skridt hen imod skabelsen af prototypereaktorer. Forskningsindsatsen vil omfatte:

- Virkeliggørelse af ITER
- Forskning og udvikling til forberedelse af ITER's drift
- Teknologiaktiviteter som forberedelse til DEMO
- Langsigtede forsknings- og udviklingsaktiviteter
- Personale og uddannelse
- Infrastruktur

Nuklear fission og strålingsbeskyttelse

Formålet med samarbejdet er at skabe en videnskabelig og teknologisk basis for sikker håndtering af radioaktivt affald, fremme sikker og mere ressourceeffektiv og konkurrencedygtig udnyttelse af nuklearenergi samt sikre et robust og socialt acceptabelt system for beskyttelse af mennesker og miljø mod effekterne af ioniseret stråling. Forskningsindsatsen vil omfatte:

- Håndtering af radioaktivt affald
- Reaktorsystemer
- Strålingsbeskyttelse
- Infrastruktur
- Personale og uddannelse

Det Fælles Forskningscenters nukleare aktiviteter

Formålet med Det Fælles Forskningscenters nukleare aktiviteter er at stille videnskabelig og teknisk støtte til rådighed for politikudvikling på det nukleare område samtidig med at sikre stabilitet i støtten til implementeringen af eksisterende politikker og tilpasning til ændring i den politiske efterspørgsel. Forskningsaktiviteterne vil omfatte:

- Håndtering af radioaktivt affald og miljøpåvirkning
- Nuklear sikkerhed
- Nuklear sikkerhedskontrol

Instrumenter

Instrumenter inden for fusionsenergiforskning

På grund af fusionsenergiforskningens særlige karakter kræver implementeringen af aktiviteterne på dette område særlige foranstaltninger baseret på procedurer beskrevet under:

- Associeringskontrakter mellem Kommissionen, medlemslandene eller fuldt associerede tredjelande eller enheder inden for medlemslandene

eller fuldt associerede tredjelande, som varetager gennemførelse af en del af EU's forskningsprogram for fusionsenergi.

- Den europæiske fusionsudviklingsaftale (EFDA).
- Det fælles europæiske foretagende for ITER.
- Internationale aftaler mellem Euratom og tredjelande inden for fusionsenergiforskning, især ITER-aftalen.
- Andre multinationale aftaler indgået mellem Fællesskabet og associerede organisationer, især aftalen om udveksling af medarbejdere.
- Omkostningsdelingsaktioner med henblik på at fremme fusionsenergiforskning med enheder i medlemslandene og lande associeret med Euratom-rammeprogrammet.

Udover de ovennævnte instrumenter vil der kunne blive igangsat følgende andre aktiviteter: udvikling af menneskelige ressourcer, stipendier, integrerede infrastruktur initiativer og specifikke støtteaktioner.

Instrumenter på andre områder

Euratom-rammeprogrammets aktiviteter på andre områder end fusionsenergi finansieres gennem en række finansieringsordninger. I de enkelte særprogrammer, arbejdsprogrammer og forslagsindkaldelser vil det være anført, hvilke typer finansieringsordninger der finder anvendelse, hvem der kan deltage, samt hvilke aktivitetstyper der kan ydes støtte til.

Der er tale om følgende finansieringsordninger (jf. beskrivelse af finansieringsordninger under rammeprogrammet for forskning, teknologisk udvikling og demonstration):

- Samarbejdsprojekter
- Ekspertisenet
- Samordning og støtte
- Tiltag til fremme og udvikling af menneskelige ressourcer og mobilitet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Forslaget påvirker ikke gældende dansk ret.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Kommissionen har foreslået, at EU-budgettet til 7. rammeprogram, herunder det nukleare energiprogram bliver på 6.120 mio. EUR i 2007 stigende til 16.200 mio. EUR i 2013, jf. tabel 1.

Tabel 1: Kommissionens forslag fordelt på år i mio. euro

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total 2007-13
EF-ramme-programmet	5.661,937	7.171,102	8.664,398	10.303,115	11.968,401	13.592,136	15.364,746	72.725,871
Euratom programmet	458,419	549,172	675,653	696,520	711,748	(807,453)	(835,665)	(4.734,63)
I alt	6.120,356	7.720,274	9.340,043	10.999,635	12.680,149	(14.399,589)	(16.200,411)	(77.460,501)

Note: Budgettallene for Euratom-programmet i 2012 og 2013 er indikative, da programmet kun løber til 2011, dog med mulighed for forlængelse til 2013.

9. Høring

Forslaget blev den 8. april 2005 sendt i bred høring med henblik på behandling på mødet i EF-specialudvalget den 25. maj 2005. Ved høringsfristens udløb den 17. maj 2005 var der indkommet svar fra følgende:

Universiteter, forskningsråd, organisationer m.fl.

Aalborg Universitet (AAU) finder, at der er en for skæv fordeling af midler mellem temaet ”Samfundsøkonomi og humaniora” og de otte andre temaer og mener, der bør afsættes flere midler til temaet.

Især i temaerne sundhed, fødevarer og nanovidenskab er der et stort behov for at inkludere samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning, da forskning inden for disse områder indeholder etiske problemstillinger.

Under temaet ”Sundhed” bør der være mere støtte til molekylærbiologisk grundforskning, bl.a. som forudsætning for de landvindinger, der forventes inden for temaet.

AAU finder, at det er en stor mangel, at Geografiske Informations Systemer ikke er skrevet ind i 7RP.

AAU mener, at der bør være mere fokus på strategisk ledelse af innovation, organisering og ledelse af effektiv teknologisk udvikling, implementering og spredning (innovation), da det ikke kun er nok at forske i teknologi, men at de nævnte processer også skal være til stede.

Aarhus Universitet (AU) ser det som et stort skridt, at 7RP dækker syv år frem for de hidtidige fem år. Set sammen med den store forøgelse af budgettet mener AU, at det vil give forskerne, der deltager i rammeprogrammet, langt bedre muligheder for at leverer banebrydende resultater på et højt internationalt niveau.

AU ser gerne, at der i temaet ”Informations- og kommunikationsteknologi” også fokuseres på, hvorledes forskellige videnformer og videnpraksis fungerer, og på den informationsteknologiske udviklings betydning for videnproduktion og videndeling.

AU vurderer, at ERC’s uafhængighed er vigtig for at sikre, at støtten fra EU til grundforskningen sker på baggrund af kvalitet uanset forskningsområde.

AU støtter, at der fra dansk side arbejdes seriøst med de problemer, der er identificeret i forbindelse med administrationen af rammeprogrammet. Det drejer sig bl.a. om fordelingen mellem nye og gamle instrumenter, effektiviteten i managementprocessen med behov for forenkling af kontraktforhandlingsprocessen samt behov for forenkling af det legale og finansielle krav samt ønsker om, at de forhindringer 6RP indirekte kom til at lægge for deltagelse for SMV'er og de nye EU-lande forsøges fjernet.

Akademikernes Centralorganisation (AC) finder på det overordnede plan, at der er sket en række fremskridt i forhold til 6RP.

Det er imidlertid vanskeligt at gå ind i en indholdsmæssig drøftelse og afklaring af de foreslåede aktiviteter, så længe der ikke er vished om størrelsesordenen af de midler, der er til rådighed. Dog mener AC, at der bør være en mere ligelig fordeling af midler til strategisk forskning under temaerne og den forskerinitierede grundforskning under "Idéer". Balancen bør ligge på 50/50 i forhold til den nuværende fordeling på ca. 80/20.

Temaerne "Fødevarer, landbrug og bioteknologi" og "Miljø" samt især den samfundsvidenskabelige og humanistiske forskning er ifølge AC prioriteret for lavt i forhold til de øvrige temaer.

Der er i høj grad brug for den samfundsvidenskabelige og humanistiske forskning, som bl.a. kan bidrage med afgørende elementer om samfundets sociale sammenhængskraft, et dynamisk offentligt privat samspil og velfungerende institutioner med dynamisk ledelsen.

AC finder, at kernekraft er et område, som kunne nedprioriteres. Dele af Euratom programmets godt 3 mia. euro kunne gøre bedre gavn som en del af rammeprogrammet.

Der er behov for en forstærket indsats for at sikre SMV'ernes deltagelse i rammeprogrammerne. Der kan være brug for at afsætte flere ressourcer til en yderligere indsats for vejledning og målrettet rådgivning for forskere og deres administrative stab i relation til 7RP.

For at sikre, at der i de ni temaer er mulighed for tværvideenskabelige temaer og forskningsprogrammer foreslår AC, at det eksplicit indskrives i nogle af de naturvidenskabelige, teknisk- og sundhedsvidenskabeligt prægede temaer, at de tilknyttede samfundsvidenskabelige og humanistiske aspekter af forskningen også skal inddrages. Det handler om f.eks. de betydnings-, formidlings- og markedsføringsmæssige aspekter af forskning og innovation.

Mht. til etableringen af det europæiske forskningsråd lægger AC vægt på, at der bliver en nogenlunde ligelig repræsentation for de videnskabelige hovedområder, og at der bliver fuld åbenhed og gennemsikuelighed i forbindelse med udvælgelsen af de forskere der skal fordele midlerne, og i forbindelse med behandling af ansøgninger og fordeling af midler, samt kriterier herfor. I den forbindelse er det vigtigt, at ansøgningsprocedurerne, selve fordelingen af midler og procedurerne knyttet til evaluering og afrapportering bliver enkel og ubureaukratisk.

AC finder, at der er behov for en udbygning af konsulentbistanden til ansøgerne til rammeprogrammet.

AC foreslår, at der på europæisk plan gennemføres en fælles undersøgelse af de europæiske forskeres rejse og mobilitetsmønster med henblik på at udarbejde en samlet analyse af de væsentligste muligheder og barriere for mobilitet.

Der må arbejdes på at skabe kontinuitet i forskernes karriereveje – også gennem flere jobmuligheder i løbet af karrieren. Det er derfor vigtigt for forskernes kompetence- og karriereudvikling, at der skabes systematiske ordninger, der sikrer forskerne mulighed for i længere tidsperioder at henlægge forskningsaktiviteten til en anden forskningsinstitution eller virksomhed – enten i eget land eller i udlandet.

Under komponenten ”Kapaciteter” finder AC, at det er en væsentlig forudsætning for en fuld udnyttelse af rammeprogrammet i Danmark, at det også kommer SMV’erne til gavn. Derfor finder AC det også nødvendigt, at der bliver en mere eksplicit og konkret kobling til EU’s programmer vedr. innovation (CIP) og iværksætteri.

AC ser også meget gerne, at der i syvende rammeprogram bliver større fokus på SMV’ernes muligheder for at udnytte forskningsresultaterne og på sammenhængen mellem den brugerdrive innovation, som disse virksomheders udvikling ofte bygger på, og forskningen. Især i forbindelse med den anvendte forskning er der brug for, at forskningsprojekterne i højere grad knytter an til borger-, bruger- og kundeperspektivet, således at forskningsresultaterne lettere kan indgå i udviklingen af produkter og services – ofte i SMV’erne.

Arbejdsmiljøinstituttet (AMI) finder det positivt, at der afsættes flere midler til forskning og teknologisk udvikling end tidligere og hilser det velkomment, at der etableres et delvist autonomt europæisk forskningsråd. For at undgå, at der blandt Europas forskere anvendes unødigt mange ressourcer på fundraising fra flere parallelle strukturer, bør forskningsrådets temaer og puljer afgrænses klart fra det øvrige rammeprogram.

Efter AMI’s mening indgår arbejdsmiljø yderst spredt og sporadisk i udkastet til 7RP. Arbejdsmiljø bør derfor indtage en langt stærkere og proaktiv placering ved indarbejdelse i 7RP som et decideret tværgående tema. AMI bemærker, at 10 % af den amerikanske regerings bevilling til nanoforskning øremærkes til nanorelateret arbejdsmiljø- og miljøforskning for at forebygge bl.a. et nyt asbestproblem.

Handelshøjskolen i København (CBS) er umiddelbart positiv over for forslaget, men finder, at det er meget overordnet i sin formulering, og derfor tages der forbehold for den positive indstilling, indtil forslaget er konkretiseret.

CBS finder, at 7RP fortsat er meget teknologifikseret og ønsker, at Kommissionen i udmøntningen af rammeprogrammet i højere grad inddrager erhvervsøkonomiske og erhvervsorienterede humanistiske kompetencer, således at forskningsbaseret viden om eksempelvis brugerdrive innovation og teknologiudvikling, ændring i produktionsforhold, globalisering af markedet,

kommercialisering af innovation, mv. sikrer, at europæisk industri og erhvervslivs konkurrenceevne udvikles og styrkes.

CBS foreslår følgende temaer, der bør tages op i forbindelse med konkretisering af rammeprogrammet: Globalisering og out- og insourcing af produktion, Social entrepreneurship, herunder udvikling af nye forretningskoncepter samt Experience Economy.

CBS foreslår, at der afsættes midler under ”Mennesker”-søjlen til at forbedre de europæiske forskeres kompetencer til at lede større forskningsprojekter.

Danish Water Forum (DWF) opfordrer til, at der fra dansk side gives fuld opbakning til temaet ”Miljø (herunder klimaændringer)”, som er et af de ni temaer i forslaget til 7RP. DWF deltager i den europæiske Water Supply and Sanitation Technology Platform (WSSTP), som der henvises til i forslaget. DWF ønsker at fremhæve en række områder, som begrundes i muligheden for at udbygge danske styrkepositioner og dermed den danske vandsektors eksportpotentiale samt at sikre en bæredygtig og effektiv udnyttelse af Danmarks vandressourcer og effektivisering af den danske vandsektor. Det drejer sig bl.a. om følgende: Metoder og værktøjer til integreret vandressourceforvaltning, Forbedret procesforståelse i akvatiske økosystemer og vandets kredsløb, Anvendelse af IKT (sensorer, online systemer, modeller) til monitoring, styring og beslutningsstøtte inden for vandforsyning, afløbssystemer og renseanlæg, industrielt procesvand, grundvandsbeskyttelse og vandmiljøforvaltning, Forvaltning af forsyningssektorens fysiske aktiver, Reduktion af miljøpåvirkninger fra vandforsyning og spildevandshåndtering, Differentierede vandkvalitetskrav i industrielle fremstillingsprocesser og produkter, Nye renseteknologier til vandopgradering, vandgenbrug og spildevandsrensning i industrien, Øget vandproduktivitet i jordbruget via forbedrede vandingsteknologier og anvendelse af bioteknologiske forædlingsmetoder og Udvikling af bæredygtige teknologier til gylleopbevaring, -separation og -genanvendelse.

Danmarks Farmaceutiske Universitet (DFU) finder rammeprogrammets struktur dækkende.

DFU ser positivt på etableringen af et europæisk forskningsråd og nævner forskerdrevne kliniske undersøgelser som eksempel på et forskningsområde, der ikke kan løftes på nationalt plan, men som et europæisk forskningsråd kunne støtte.

DFU finder, at teknologiplatforme er et spændende initiativ. Etableringen af en platform inden for lægemiddel-medicoområdet vil være særdeles interessant for dansk sundhedsforskning, da såvel dansk industri som en række af landets universiteter og hospitaler står stærkt også efter international målestok.

Det er ifølge DFU vigtigt, at der sikres gode muligheder for at støtte initiativer, der er rettet mod grænsefladerne mellem to eller flere af de ni temaer. Som eksempel nævnes grænsefladen mellem ”Sundhed” og ”Fødevarer, landbrug og bioteknologi”. På samme måde finder DFU, at det er vigtigt, at en række sundhedsmæssige forhold belyses ud fra en socioøkonomisk synsvinkel.

Danmarks Forskningspolitiske Råd (DFP) vurderer, at EU-Kommissionens forslag til 7RP vil være til gavn for forskning og teknologisk udvikling i Danmark. DGP har med stor interesse konstateret, at kommissionen foreslår: fordobling af EU's midler til rammeprogrammet, justering af de tematiske forskningsprogrammer i forhold til 6RP, etablering af et europæisk forskningsråd, øgede investeringer i udvikling af menneskelige ressourcer og forenkling af bureaukrati ved indgåelse af kontrakter. DFP anbefaler, at den hidtidige danske holdning til hovedlinierne i 7RP fastholdes.

Danmarks Grundforskningsfond (DG) finder, at en fordobling af midlerne til 7RP vil betyde en styrkelse af den europæiske forskningsindsats og samtidig øge presset på medlemslandene for at skabe bedre samspil mellem nationale midler til R&D og de fælleseuropæiske midler. Den danske forskningsindsats bør koordineres bedre for at optimere danske forskningsmiljøers muligheder for at udnytte 7RP.

DG kan varmt støtte grundprincipperne for etableringen af et europæisk forskningsråd (ERC). Det er imidlertid vigtigt, at ERC holdes fri af Kommissionens indflydelse, og at der opbygges et enkelt og forskningsnært administrativt system. DG anbefaler derfor, at ERC etableres under artikel 171, således at ERC finansieres gennem rammeprogrammet, men i øvrigt fungerer som autonom, selvstændig enhed.

Den detaljerede opdeling af Marie Curie programmet skaber unødvendig mangel på fleksibilitet, og DG opfordrer derfor til en forenkling af denne del af programmet.

Intentionerne om at skabe sammenspil med medlemslandenes initiativer er interessant, men der er behov for at præcisere, hvorledes man vil kunne kvalitetssikre sådanne virkemidler.

Det er DG's opfattelse at "klynge-stipendiemidler" fortrinsvis bør følge forskeruddannelse i relation til større forskningssatsninger, f.eks. i form af centres of excellences, som er udvalgt på baggrund af international evaluering af forskningspotentialet.

Danmarks Tekniske Universitet (DTU) hilser velkomment, at Kommissionen vil arbejde for en forenkling af regler, finansielle retningslinier og administrative procedurer og beder om, at der fra dansk side gøres en seriøs indsats for, at der sker reelle forenklinger.

DTU peger på, at visse forskningsområder kræver en tværvideenskabelig indsats som der bør arbejdes for ikke lades i stikken, og nævner som eksempel "Sundhed" og "Fødevarer, landbrug og bioteknologi". Den teknologiske side af fødevare- og landbrugsproduktion under temaet "Fødevarer, landbrug og bioteknologi" bør prioriteres højt. Bioteknologien bør således suppleres af forskning i nye og innovative produktionsteknologier og processer.

DTU finder, at balancen mellem konventionelle og bæredygtige energiformer i temaet "Energi" er udmærket. Dog bør der inden for "El-produktion med vedvarende energi" arbejdes for at sikre tilstrækkelig fokus på vindenergi.

DTU hilser det velkomment, at miljøområdet får sit eget tema, da det må anses for danske styrkeområde. Der kunne efter DTU's opfattelse arbejdes på at gøre byggeforskningsområdet til en mere synlig del af miljøtemaet.

Sammensmeltningen af sikkerhed og rumfart forekommer besynderlig, da der ikke synes at være en logisk sammenhæng mellem de to emner.

DTU finder, at mobilitetsprogrammet er et indsatsområde, hvor der er behov for forenkling af administrative procedurer og forkortelse af behandlingstiden.

DTU anser styrkelse af forskningsinfrastruktur for et meget centralt element, og at der skal arbejdes kraftigt for, at også mindre faciliteter kan opnå støtte, så det ikke udelukkende er de store medlemslande, der har fordel af særprogrammet.

Dansk Energi (DE) hilser fokusering på energi og infrastruktur velkomment og støtter generelt prioriteringer på energiområdet. DE finder det dog vigtigt ikke at betragte de forskellige prioriteringer adskilt. Ifølge DE er de store fremskridt i høj grad knyttet til systembetragtninger. Tilsvarende problematikker findes mellem de forskellige temaer, f.eks. mellem energi, miljø, transport og landbrugsproduktion. DE nævner som eksempel sammenhængene mellem "Energi" og "Fødevarer, landbrug og bioteknologi" idet der i sidst nævnte er beskrevet udviklingen af "bæredygtige non-food produkter", som f.eks. kan anvendes til flydende brændsel eller el-produktion.

Det er vigtigt, at man i EU fastholder udvikling af både fossil kulkraft og vedvarende energi, således at både "Rene kulstofteknologier" og "CO₂ opsamlings- og lagringsteknologier til el-produktion uden emissioner" tages med. Under overskriften "Intelligente energinet" finder DE, at der er behov for at styrke og prioritere udvikling af værktøjer til optimal integrering af fluktuerende elektricitetsproduktion baseret på vedvarende energikilder. Der er her tale om et problem af europæisk karakter.

DE finder det vigtigt, at der i rammeprogrammet stadig gives tilskud til demonstrationsprocesser. Udviklingsprojekter inden for energi har så store risici, at firmaer ikke kan stå alene med risikoen.

Dansk Industri (DI) ser positivt på forslaget om at fordoble budgettet i forhold til 6RP, da et sådant løft er nødvendigt for at opfylde Lissabon- målsætningen om forbedret konkurrenceevne.

DI er tilfreds med de foreslåede forskningstemaer, men foreslår, at der kommer fokus på især følgende: forskning inden for katalyse og maritime transportformer, byggesektoren, herunder bygningers indeklima og menneskers konformt, samt omkostningseffektiv miljøpolitik. Meget høj prioritet bør gives til forskning, der kan imødegå livsstilssygdomme, energiområdet, og budgettet til nanoteknologi, materialer og teknologi bør øges.

DI foreslår en udbygning af Marie Curie programmet, så samarbejdet kommer til at omfatte både den enkelte forsker og vedkommendes forskningsinstitution.

DI støtter oprettelsen af et europæisk forskningsråd (ERC), som bør være uafhængigt af både europæiske og nationale myndigheder. Der bør være en stærk repræsentation af både større og mindre virksomheder i bestyrelsen og styringsgruppen for ERC.

For at reducere koordinationsbehovet og store administrative byrder bør der ske en forenkling af de administrative procedurer og en reduktion af antallet af projektdeltagere.

DI anbefaler, at der afsættes betydelige midler til instrumenter, som er målrettet til virksomhederne; det vil først og fremmest sige de traditionelle instrumenter og CRAFT. DI foreslår flere fleksible projekttyper, herunder et såkaldt 1-1 samarbejde. Et sådant instrument vurderes at være til gavn ikke mindst for de nye medlemslande. DI anbefaler, at samspillet mellem offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder øges. DI støtter forslaget om etablering af europæiske teknologiplatforme.

Dansk Industri anbefaler, at der i 7RP tilføjes en hensigtserklæring om, at den samlede virksomhedsdeltagelse i rammeprogrammet kommer op på minimum 50 pct. i forhold til det nuværende rammeprogram, hvor deltagelsen er på 29 pct.

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) er overordnet tilfreds med det faglige indhold og finder det positivt med en længere tidshorisont og en fordobling af midlerne i forhold til 6RP, men har dog bl.a. følgende bemærkninger:

Der bør afsættes flere penge til det europæiske forskningsråd.

INCO bør tilføres øgede midler, da det internationale samarbejde er et meget positivt aspekt ved EU's rammeprogrammer.

Der bør sættes på en ressourcemæssig opgradering af tema nr. 6 om "Miljø" samt især af tema nr. 2 om "Fødevarer, landbrug og bioteknologi", der økonomisk er placeret som henholdsvis tredje mindst og anden mindst betydende tematiske område.

For Miljø skal det anerkendes, at midlerne til dette område er øget som det er sket på andre områder. Ikke desto mindre kunne de aktuelle økologiske problemer med vidtgående indflydelse på sundhed, økonomisk udvikling og politisk stabilitet, godt pege i retning af en yderligere ressourceindsats til dette vigtige område.

KVL vil konkret foreslå, at midlerne til tema nr. 2 forøges via midler fra EU's landbrugsstøtteordninger. Der ligger stadig mange opgaver inden for dette tema, som vil være til gavn for både industri og befolkning, bl.a. opgaver i relation til sundere fødevarer og ernæring.

Det kan også overraske, at tema nr. 4 om nanoteknologi har så lav en andel af det totale budget. Det burde være klart, at en meget stor del af erhvervsinteresserne inden for EU (herunder fødevarerindustrien) falder inden for temaerne 2 og 4.

Man bør ikke se så adskilt på områderne sundhed som behandling af sygdomme (under sundhed) på den ene side og sundere fødevarer og ernæring under fødevarer, landbrug og bioteknologi på den anden. I stedet burde man indbygge et helhedssyn på forholdet mellem sundhed som behandling af sygdomme og den mere forebyggende del af sundheden, som KVL har gjort det i sin vision om "planter på nye opgaver".

Adskillige steder i forslaget er det udtalt, at store mængder af data og databaser frembragt i forbindelse med forskning er en begrænsende faktor for opnåelse af videnskabelige konklusioner. Fra KVL's side skal det foreslås, disciplinen "multivariat dataanalyse" bliver integreret i rammeprogramforslaget, idet netop "multivariat dataanalyse" er beregnet til at analysere store mængder af data.

Det Frie Forskningsråd (DFF) finder, at den overordnede struktur og indhold i 7RP repræsenterer en væsentlig forbedring i forhold til 6RP. DFF har noteret sig, at der i 7RP er sket en væsentlig nedtoning af virkemidlernes rolle og beskaffenhed, og at mindre samarbejdsprojekter igen har fået en mere central placering.

Der er behov for en større deltaljeringsgrad i beskrivelsen af ERC. Det bør f.eks. præciseres, hvordan følgende hensyn sikres for et velfungerende ERC: uafhængighed til Kommissionen og andre interessenter, samarbejde og grænseflade med nationale forskningsråd, sikring af faglig troværdighed, gennemskelig og ubureaukratisk evalueringsproces samt begrænsning af ansøgningsmængde.

Efter DFF's mening bør ERC sammensættes og fungere, så der ikke kan rejses tvivl om, at midlerne uddeles alene efter kvalitetshensyn. De nationale forskningsråd bør støtte spæde/mindre initiativer, mens det europæiske niveau vil have sin styrke ved store initiativer samt initiativer, der kan fremme mobilitet og samarbejde på tværs af landene. Et forventet misforhold mellem volumen af ansøgninger og budgetrammer vil kunne modvirkes gennem den profil, ERC vil få. Et elitært råd, bemandet med højt kvalificerede forskere, der sikrer gennemførelse af fagligt troværdige evalueringsprocesser baseret alene på kvalitetsvurderinger af ansøgninger af en vis volumen vil i sig selv begrænse ansøgningsmængden.

Det Strategiske Forskningsråd (DSF) har med særlig interesse noteret sig det nye forslag om Fælles teknologiinitiativer. Dette udspil falder i god tråd med DSF's forslag om innovationsaccelererende forskningsplatforme (IAFP). DSF foreslår at der i den faglige prioritering lægges særlig vægt på de udvalgte emner og områder for IAFP'erne:

1. Vand – fremtidens strategiske ressource
2. Sundhedsindsats med basis i biologiske forsvarsmekanismer
3. Brugerdrevet innovation og forretningsudvikling i videnøkonomien
4. Biologisk produktion – nyttige produkter fra fornybare ressourcer
5. Globale designdrevne produktionsplatforme
6. Vedvarende energi sat i system

7. Fra nanovidenskab til nanobaserede produkter
8. Sunde og sikre fødevarer
9. Højteknologisk instrumentudvikling – en dansk spydspids
10. Individudperspektiv i fremtidens sundhedsvæsen

DSF's bestyrelse og programkomiteer vil foreslå, at opmærksomheden fra dansk side i de videre forhandlinger i særlig grad rettes mod:

- at lette virksomhedernes muligheder for at deltage i programmet, fx at give SMV'er en reel mulighed for at deltage i de store aktioner teknologiske platforme og Fælles teknologiinitiativer
- at vilkårene for videndeling indrettes hensigtsmæssigt for virksomheder, bl.a. uden tvungen deling af al baggrundsviden
- at tværgående projektforslag kan blive tilgodeset
- at forskeruddannelsesaktiviteter også skal indgå i de tematiske programmer
- at "flat rate" finansieringsmodellen indføres generelt
- at intentionerne om at forenkle procedurer og at lette de administrative byrder for ansøgere og bevillingshavere føres ud i livet.

DSF har med glæde noteret sig, at såvel energi som miljø er højt prioriterede temaer.

Der synes at være en prioriteringsskævhed i form af et meget højt tentativt beløb til "Informations- og kommunikationsteknologi" i forhold til "Fødevarer, landbrug og bioteknologi".

Nanofotonik er et interessant område for danske interesser, og det burde prioriteres på linje med nanoelektronik under temaet "Nanovidenskab, nanoteknologi, materialer og ny produktionsteknologi".

DSF foreslår, at der i afsnittet om "Miljøteknologi", "Teknologivurdering, -verifikation og -afprøvning" under temaet "Miljø" tilføjes "systemer" til de nævnte emner "processer, teknologier og produkter".

Det nye tema "Sikkerhed og rummet" bør deles i to.

Afslutningsvis udtrykker DSF en forhåbning om, at den nationale danske indsats vil kunne matche EU's initiativer og bidrage til en styrket europæisk forskningsindsats på en række vigtige teknologiske områder.

ECTP-Denmark (ECTP), der er et nyetableret offentlig-privat partnerskab mellem alle byggeriets aktører, finder det positivt, at de mindre samarbejdsprojekter igen har fået en mere central placering. ECTP finder dog, at der bør anføres noget mere specifikt i 7RP vedr. den forventede størrelse på samarbejdsprojekter for at sikre en forskydning mod STREP og mindre projekter.

Teknologiplatformenes placering og rolle i 7RP bør ifølge ECTP fremgå mere klart.

ECTP finder det generelt uheldigt, at der ikke fokuseres mere på den europæiske byggesektor.

Under ”Sundhed” savner ECTP en fokusering på bygningers indeklima og menneskers komfort. Inden for byggeri, anlæg og ejendom er der et stort potentiale i anvendelsen af IKT. Der er et behov for i denne sammenhæng at koble IKT med en bedre forståelse af brugernes situation ved at inddrage discipliner som f.eks. psykologi, kognition og samfundsvidenskab.

Under temaet ”Nanovidenskab, nanoteknologi, materialer og ny produktionsteknologi” bør fokus fastholdes på byggesektorens behov i relation til både produktionsteknologier og nye materialer.

ECTP foreslår, at der under ”Miljø (herunder klimaændringer)” tilføjes et afsnit om tilpasning af bygninger til klimaændringer

Under ”Transport” foreslås tilføjet ”Udvikling af urbane elementer der understøtter bæredygtig transport”.

Under ”Samfundsøkonomi og humaniora” foreslås fokus på demografiske forandrings betydning for urban udvikling og ny former for urban planlægning og administration i samarbejde mellem den offentlige og private sektor.

Elkraft og Eltra (EE) finder, at der er formuleret en bred dækning af energiindsatsområderne. Under overskriften ”Intelligente energinet” er der dog behov for at styrke og prioritere udviklingen af værktøjer til en optimal integrering af fluktuerende elektricitetsproduktion for fornybare energikilder. Denne udfordring er ikke lokalt begrænset, men har i fremtiden bred europæisk karakter.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) kan støtte det brede forskningsmæssige fokus i syvende rammeprogram, med inddragelse af nye forskningsområder og med mulighed for, at teknologiplatformene kan være med til at sætte fælles forskningsprioriteter og mål. FRI forventer, at de nye forskningsområder og inddragelsen af teknologiplatforme vil styrke mere erhvervsorienterede forskningsmål og fremme synergieffekter mellem flere forskningsfelter.

Danmark har en særlig interesse i tre af de overordnede temaer; ”Nanovidenskab, nanoteknologi, materialer og ny produktionsteknologi”, ”Energi” og ”Miljø”, da Danmark besidder kernekompetencer, ikke mindst i relation til byggeri og forskning inden for byggeri, bygninger og bymiljø.

FRI ser sammen med en række andre aktører inden for dansk byggeri et særligt potentiale for en styrket forskningsindsats inden for : ”Energi, indeklima og ventilation”, ”Økonomi og processer”, ”Byudvikling”, ”Materialer” og ”Slutbrugerværdier i byggeriet”. Forskning inden for disse områder vil dels fremme den fælles målsætning om et lavere energiforbrug i bygninger og dels skabe øget effektivisering i byggeriet. For DFU er det derfor væsentligt, at disse områder indtænkes som forskningsområder under 7RP, og at teknologiplatformene får indflydelse på fastlæggelsen af fælles forskningsprioriteter og mål.

Forskningscenter Risø (Risø) støtter en særlig indsats for at fremme videndeling og forskermobilitet og for en højere grad af samarbejde både inden for forskningstemaerne og gennem fælles udnyttelse og udbygning af forskningsinfrastrukturen.

Risø finder, at det er vigtigt at fastholde, at formålet med EU's rammeprogram er at skabe en strategisk europæisk forskningsindsats, der er fuldt på højde med indsatsen uden for EU. I forlængelse heraf finder Risø det uhensigtsmæssigt, at forslaget ikke eksplicit lægger op til at fastholde EU's globale førerposition inden for vindenergi og distributionsteknologi. Risø finder, at vindenergi er et særligt dansk prioriteret område, og bør derfor præciseres som aktivitet under temaet "Energi".

Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation (FKK) hilser velkommen, at der med forslaget til 7RP er sket en væsentlig nedtoning af virkemidlernes rolle og beskaffenhed og at mindre samarbejdsprojekter igen har fået en mere central placering. Det er FKK's opfattelse, at de nye støtteformer vil fremme humanistiske forskningsmiljøers muligheder for at deltage i EU's rammeprogrammer.

FKK finder det glædeligt, at der er tale om en væsentlig forøgelse af midlerne til samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning. Imidlertid er der tale om en disproportionalitet, når der til tema 3: "Informations- og kommunikationsteknologi" er afsat hele 28% af midlerne til de tematiske områder, mens der kun er afsat 2% til tema 8: "Samfundsøkonomi og humaniora". Midlerne til tema 8 fortsat er utilstrækkelige i forhold til de deltagende hovedområders størrelse.

FKK foreslår en række tekstmæssige ændringer i beskrivelsen af de ni temaer. Her er gengivet nogle mere overordnede synspunkter:

Inden for sundhed bør der forskes i de sociale og kulturelle aspekter af sygdom. Ligeledes bør der forskes i de kulturelle aspekter af IKT. Under miljø bør der forskes i befolkningens ikke-monetære værdifastsættelse af miljøpåvirkningen. FKK fremhæver ligeledes forskning i oplevelsesøkonomi samt forskning i kultur i relation til sikkerhed.

Det er særdeles positivt, at et fremtidigt European Research Council (ERC) udgør en så væsentlig del af Kommissionens forslag, herunder at der er vilje til at afsætte en betydelig del af rammeprogrammets midler til ERC.

Såvel i selve forslaget som i kommende særprogrammer og senere opslag om støtte af forskningsinfrastruktur bør der henvises eksplicit til mulighederne for inddragelse af samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning.

Det er positivt, at der i højere grad er åbnet for tværgående forskning på tværs af de prioriterede temaer, herunder for inddragelse af humanistiske og samfundsvidenskabelige dimensioner i de enkelte temaer. FSE frygter imidlertid, at fagkundskab inden for humaniora og samfundsvidenskab ikke vil være tilstrækkeligt repræsenteret i de respektive bedømmelsespaneler og anbefaler, at der også kaldes på bedømmere inden for humaniora og

samfundsvidenskab, således at den tværgående kvalitet sikres inden for de enkelte prioriterede temaer.

Forskningsrådet for Natur og Univers (FNU) finder det glædeligt, at 7RP lægger op til en forstærket indsats på det grundvidenskabelige område. De fire programmer ”Samarbejde”, ”Idéer”, ”Mennesker” og ”Kapaciteter” giver mulighed for bottom-up initieret forskning. Også etableringen af ERC hilses velkomment. Et økonomisk løft til fri forskning er tiltrængt, men ERC skal ikke lægge beslag på nationale midler.

Den tværgående komponent ”marin forskning” bør opprioriteres i de enkelte temaer især under ”Miljø”. FNU foreslår, at temaet ”Fødevarer, landbrug og bioteknologi” udvides til ”Fødevarer, landbrug, akvakultur, fiskeri og bioteknologi”. En skarp marin/maritim profil skal ifølge FNU ses i forhold til Danmarks geografiske placering, forskningsområdets vigtighed samt tilstedeværelsen af flere internationale stærke forskningsmiljøer.

Forskningsrådet for Samfund og Erhverv (FSE) finder det overordentligt glædeligt, at humaniora og samfundsvidenskab har fået en selvstændig plads blandt de prioriterede forskningstemaer.

Med forslaget til 7RP er der sket en væsentlig nedtoning af virkemidlernes rolle og beskaffenhed, og mindre samarbejdsprojekter har igen fået en mere central placering. Det er rådets opfattelse, at de nye støtteformer vil fremme samfundsvidenskabelige forskningsmiljøers muligheder for at deltage i EU's rammeprogrammer.

FSE konstaterer med tilfredshed, at der i højere grad er åbnet for en tværdisciplinær tilgang til de prioriterede temaer. Rådet har således forventninger om, at formuleringen af tema 8 ikke udelukker humanioras og samfundsvidenskabs deltagelse i andre temaer. Samfundsvidenskaben er et centralt område inden for mange andre temaer, dels som en nødvendig forudsætning for forståelsen af årsagerne til teknologiske og naturvidenskabelige problemstillinger, dels som nødvendig forudsætning for muligheden for en samfundsmæssig konsekvensvurdering heraf.

FSE foreslår en række tekstnære ændringer i beskrivelsen af de ni temaer. Her er gengivet nogle overordnede synspunkter:

Samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning er relevant både mht. anvendelse og læring af IKT metoder, men også for innovation, forskning og udvikling af nye metoder og tekniske løsninger. Det er påfaldende og problematisk, at de foreslåede aktiviteter under ”Samfundsøkonomi og humaniora” ikke omfatter velfærdsstatsforskning.

Det er særdeles positivt, at et fremtidigt European Research Council (ERC) udgør en så væsentlig del af Kommissionens forslag, herunder at der er vilje til at afsætte en betydelig del af rammeprogrammets midler til ERC. Imidlertid er initiativet beskrevet meget skitseagtig, og en tydeligere beskrivelse af ERC's formål og opgaver efterlyses. Det bør afklares, hvordan man definerer samarbejdet og grænsefladen mellem ERC og de nationale forskningsråd, og hvordan det sikres, at

initiativet omfatter alle videnskabelige hovedområder. FSE advarer dog mod, at tematisering anvendes som metode til at hindre oversubskription, hvorved ERC blot vil blive et nyt rammeprogram ”en miniature”.

Forskningsrådet for Sundhed og Sygdom (FSS) er særdeles tilfreds med Kommissionens satsning under temaet ”Sundhed”, der ligger tæt op ad prioriteringerne i den danske sundhedsvidenskabelige forskning. DFF forventer derfor, at 7RP vil få afgørende betydning for udviklingen i fremtidens sundhedsvæsen. Ligeledes finder FSS det relevant at styrke forskning i centralnervesystemets sygdomme, cancer og andre kroniske sygdomme – herunder gigtsygdomme.

Forskningsrådet for Teknologi og Produktion (FTP) finder, at den overordnede struktur og indholdet i 7RP er en væsentlig forbedring i forhold til 6RP. FTP finder det positivt, at der lægges op til en større fleksibilitet i anvendelsen af instrumenter. FTP opfordrer til, at der kommer en afklaring af teknologiplatformenes placering og rolle.

FTP støtter etableringen af et europæisk forskningsråd (ERC). ERC's uafhængighed og en fagligt dækkende ansøgningsbehandling bør sikres. Der bør ske en afklaring af samarbejde og grænseflade til de nationale forskningsråd. Det bør klart fremgå, at ERC kan støtte forskning inden for alle fagområder.

FTP hilser det velkomment, at Marie Curie aktiviteterne styrkes, men anbefaler, at også forskere fra tredjelande, f.eks. fra Asien og USA kan opnå støtte.

FTP savner en begrundelse for fordelingen af budgettet mellem de ni tematiske områder, herunder en begrundelse for det meget store beløb til Informations- og Kommunikationsteknologi (IKT). Omvendt finder FTP de midler, der foreslås afsat til fødevarer, landbrug og bioteknologi, energi og miljø, alt for beskedne.

FTP foreslår en række tekstændringer i beskrivelsen af de ni tematiske områder. Her gengives nogle mere overordnede synspunkter: Vindenergi bør beskrives mere eksplicit. Under miljøtemaet bør der være en stærkere betoning af studiet af ”forureningsstoffers” omsætninger i jord, vand og atmosfære som grundlag for udvikling af forudsigelsesværktøjer. Forskning i vandressourcer bør indtage en mere central plads. Den grundlæggende miljøforskning bør betones betydeligt mere, da Danmark står stærkt her.

FTP finder, at områderne ”sikkerhed” og ”rummet” bør være to adskilte temaer. Under temaet ”rummet” bør det specificeres, hvilke emner EU særligt ønsker at støtte.

GTS finder overordnet, at den foreslåede struktur i 7RP er tilfredsstillende og operabel, men ser samtidig grund til at advare mod, at rammeprogrammets opbygning yderligere kompliceres under de videre forhandlinger.

I særdeleshed udtrykkes tilfredshed med konceptet omkring de europæiske teknologiplatforme (”European Technology Platforms”), som mange GTS-virksomheder allerede har positive erfaringer med. Afgørende for konceptets

fortsatte bæredygtighed bliver dog det reviderede regelgrundlag for statsstøtte til forsknings- og udviklingsaktiviteter, der pt. er under revision i Generaldirektoratet for konkurrence.

Adskillige instrumenter i 6RP har ifølge GTS ikke fungeret optimalt.

Hovedproblemerne vurderes i den forbindelse at være:

- 1) krav om meget store projekter - både mht. antal partnere og budget,
- 2) der er afsat for få midler til de mindre projekter CRAFT og STREP med deraf følgende lavere succesrate,
- 3) fortsat betydelige administrative byrder i forbindelse med ansøgning og rapportering til Kommissionen.

Der bør fra dansk side arbejdes for bedre incitament og muligheder for SMV'er ved i højere grad at tillade åbne indkaldelser, så ansøgere kan søge løbende.

Tilsvarende vil det være ønskeligt at indarbejde EUREKA-programmets SMV-mekanisme i 7RP. GTS mener i den forbindelse, at det vil være modstrid med danske interesser at basere denne på et "juste retour" princip.

I forlængelse af ovenstående grundsynspunkt anbefaler GTS, at der fra dansk side arbejdes for at tilføre flere midler til CRAFT, da denne projektype er meget velegnet til den typiske danske virksomhedsstørrelse.

Ligeledes anbefaler GTS, at der fra dansk side arbejdes på at afsætte en større del af 7RP-budgettet til STREP, da denne projektype har fungeret godt.

For det tredje anbefales det, at der fra dansk side arbejdes på at ændre konceptet bag kollektiv forskning (Collective Research). GTS anbefaler, at man fra dansk side arbejder for at afskaffe ordningen til fordel for flere midler til CRAFT og STREP, subsidiært at ordningen bedre tilpasses til danske virksomhedernes og brancheorganisationers behov.

Endvidere bør det overvejes at genindføre den tidligere så populære Exploratory Awards ordning for SMV'er (støtte til forprojekter), der fungerede som et godt afsæt til at hjælpe SMV'er ind i et forsknings- og udviklingsprojekt. Parallelt hermed kan peges på den nye danske forprojektordning, der ligeledes synes at bidrage til, at markant flere danske SMV'er overhovedet overvejer at søge om deltagelse i rammeprogrammet.

Opdelingen af temaerne "Miljø" og "Energi" imødeses af GTS med forventning, da det vil skabe større fokus på hvert enkelt tema, dog kan GTS beklage, at bevillingerne er noget begrænsede. Inden for begge temaer har Danmark stærke kompetencer og er med i front forskningsmæssigt, hvorfor det set med danske øjne vil være ønskeligt med en opprioritering af områderne.

GTS anbefaler, at der fra dansk side arbejdes for at styrke vandressourcers placering i det tematiske miljøprogram. Hydrodynamik og Morfodynamik er et eksempel på et forskningsområde, hvor Danmark er helt i front pga. en stærk national gruppe, der har forstået at vedligeholde sin position via en række EU projekter, hvor man har samarbejdet med konkurrenter i de øvrige lande.

GTS betragter med velvilje det øgede fokus på IKT – uagtet at den danske deltagelse i rammeprogrammet hidtil ikke har været på et helt tilfredsstillende niveau.

Endelig anbefaler GTS, at der på tværs af de tematiske programmer arbejdes på, at metrologi og standardisering får en mere prominent plads i 7RP. Baggrunden er, at industrien i sammenhænge mellem materialeforskning (især nanoteknologi) og store faciliteter (synkrotroner og neutroner) i stigende grad efterspørger kvalitetssikring, i form af netop metrologi og standardisering.

En særlig del af Marie Curie programmet fokuserer på at støtte længerevarende forsknings- og udviklingsaktiviteter mellem den akademiske verden og erhvervslivet – herunder især SMV'er.

Generelt ønskes det fra GTS' side, at der ikke kun fokuseres på den snævert forskningsrelaterede infrastruktur, men på hele den teknologiske infrastruktur, herunder test-, analyse- og demonstrationsfaciliteter, for derved at få udbredt programmet og dækket den kritiske overgangsfase fra forskning til faktisk (og praktisk) innovation.

GTS anbefaler, at der fra dansk side arbejdes for, at kun "flat rate finansieringsmodellen" benyttes i 7RP. Indførelse af "flat rate" som det bærende finansieringsprincip vil sikre, at alle aktørtyper stilles lige i forhold til den økonomiske ranking/prioritering af projektforslag.

H:S Direktionen (HS) finder det glædeligt, at der er sket en væsentlig øgning af EU's nuværende budget for forskning og udvikling.

Der bør gøres en indsats for europæiske forskeres adgang til forskningsinfrastruktur, og i den forbindelse bør der lægges stor vægt på samarbejde om etablering af den nødvendige infrastruktur.

HS så gerne, at der sker en større satsning i programmet for at styrke forskerrekuttering, -uddannelse og -mobilitet samt for at skabe mere attraktive karriereveje for forskere i Europa.

HS opfordrer til, at der under "Sundhed" foretages en mere specifik satsning på grundforskning som et supplerende element i den europæiske forskningspolitik med henblik på at fremme excellence i europæisk forskning.

HS anbefaler administrative forenklinger i rammeprogrammet samt at virkemidlerne i programmet anvendes mere fleksibelt.

Koordinationsudvalget for Forskning (KUF) noterer sig med tilfredshed, at der lægges op til en mærkbar styrkelse af den hidtidige indsats inden for Marie Curie programmet, og at der udover uddannelsesaspektet for yngre forskere nu også rettes en øget opmærksomhed mod stadig uddannelse og udvikling på alle trin i en forskers karriere.

KUF er dog bekymret for, at det i 7RP alene bliver muligt at gennemføre forskeruddannelsesaktiviteter under "Mennesker"-delen. KUF anbefaler, at der fra

dansk side gives udtryk for nødvendigheden af, at forskeruddannelsesaktiviteter kan indgå som en integreret del af de tematiske programmer.

Københavns Universitet (KU) anser det for særligt positivt, at der i rammeprogrammets tema ”Sundhed” fokuseres på transnational forskning, sundhedsteknologi og ”health care”.

KU hilser forslaget om de humanistiske og samfundsvidenskabelige emner velkomment. I en europæisk - EU- synsvinkel er der en lang række områder inden for de humanistiske forskningsområder, som er interessante for EU at støtte: den menneskelige identitet, kulturel diversitet og identitet, menneskers sprog og udtryksformer samt deres historie, tænkning og forskelligartede kulturer. Samfundsmæssigt udgør kulturområdet en voksende del af den nationale indtjening, idet samfundet udvikler sig fra industrisamfundet mod service- og videnssamfundet. KU kunne derfor forestille sig en bedre finansiering heraf, set i lyset af det potentiale disse områder rummer, og de opgaver EU står overfor.

KU støtter den samfundsvidenskabelige vinkel, der er lagt i forskningsområdet ”Sikkerhed”. KU foreslår, at der indføres et afsnit om immunologi, med sigte på biologisk terrorbekæmpelse.

KU ser gerne, at budgettet for et ERC udvides væsentligt, således at det udgør mere end 20 % af det samlede rammeprogramms budget.

KU håber, at de formulerede ønsker om forenkling af de administrative procedurer bliver virkeliggjort i det 7RP. Anvendelsen af projektinstrumenttypen ”Networks of Excellence”(NoE) bør efter KU’s mening begrænses eller afvikles, primært fordi den overvældende administrative arbejdsbyrde ikke står mål med det økonomiske bidrag. KU anbefaler derfor, at de mindre koncentrerede projekter bevares og udvides i det kommende rammeprogram.

KU ønsker desuden, at proceduren med to-trins ansøgninger fortsætter og udvides til flere områder.

KU finder det yderst uklart, hvorledes Fælles Teknologiiinitiativer tænkes implementeret.

KU mener, at kravet om mindst 15 % SME deltagelse har vist sig at være uhensigtsmæssig og forslår derfor en mindre rigid grænse.

Landbrugsraadet (LR) konstaterer med tilfredshed, at Kommissionens forslag i stor udstrækning falder sammen med de ønsker, LR tidligere har fremsat, både hvad angår en fordobling af budgettet og valg af forskningstemaer. Landbrugsraadet fremhæver, hvor vigtigt det er at fastholde et produktionsnært fokus på, hvordan man kombinerer økonomisk, miljømæssig og social bæredygtighed i europæisk landbrug og gartneri. Her kan forskning i udnyttelsen af ny teknologi som IKT og nanoteknologi inddrages.

I forbindelse med forskning i non-food produkter og processer savner LR ét vigtigt område, nemlig prydplanter og væksthuse.

Selv om det er vigtigt at prioritere forskningsemner, der formuleres under de forskellige europæiske teknologiplatforme, er det ligeså vigtigt at inddrage visse primærorienterede forskningsområder på jordbrugs- og fødevareområdet, som kan have store kommercielle potentialer og stor betydning for andre EU-politiske mål som bæredygtighed og landdistriktsudvikling. Forskning i fremtidens produktionssystemer i jordbruget, forbedret råvarekvalitet, naturforvaltning og en række non-food produktionsområder nævnes som eksempler.

LR støtter, at instrumenterne fra 6RP videreføres i 7RP, om end der bør være en større fleksibilitet, som bl.a. kan sikre en øget deltagelse af SMV'er.

LR foreslår, at den danske regering tager initiativ til etableringen af et ERA-net på jordbrugs- og fødevareområdet.

LR efterlyser et analysearbejde med henblik på etableringen af forskningsprogrammer i medfør af Traktatens art. 169.

LR støtter forslaget om at etablere et europæisk forskningsråd. Rådet skal udelukkende støtte forskning af den højeste europæiske kvalitet (excellence). Der skal ske en koordinering med de nationale forskningsrådsgivende systemer for at undgå overlap. Det er vigtigt at fastholde "bottom-up" forskning som modvægt til "top-down" forskningen. Den frie nysgerrighedsdrevne forskning er afgørende for, at man kan opretholde og opbygge europæisk spydspidsforskning.

LR opfordrer til, at man i mobilitetsprogrammet yder støtte til længerevarende ansættelse af post-docs i virksomheder og forskningsinstitutioner. Landbrugsrådet anbefaler dernæst en genindførelse af "Marie Curie Industry Host Fellowships" (5. rammeprogram).

Landsorganisationen i Danmark (LO) finder forslaget til 7RP meget positivt først og fremmest fordi det lægger op til en fordobling af budgettet. LO ser desuden forslaget om oprettelse af et europæisk forskningsråd som et godt initiativ, der sikrer, at EU's forskningspolitik i højere grad end tidligere medvirker til at understøtte den forskerinitierede grundforskning. Samtidig finder LO det positivt, at forslaget sætter fokus på videnoverførsel og på virksomhedernes anvendelse af forskning.

LO efterlyser en mere ligelig fordeling af midlerne mellem den strategiske og frie forskning, og mellem grundforskning og anvendelsesorienteret forskning.

I de listede forskningsfelter bør der ikke blot fokuseres på den "hårde" teknologi og teknik. Den sociale dimension og de "bløde" humanistiske og samfundsvidenskabelige områder bør også inddrages. LO finder, at 7RP kan være med til at skabe grundlaget for en mere forskningsbaseret brugerdreven innovation. Investeringer inden for kombination af videnskaber, koblet til brugerdreven innovation kan måske blive et særkende for europæisk erhvervsliv. Med andre ord skal det tværdisciplinære element styrkes, og der bør stilles eksplicite krav om tværfaglighed i forhold til konkrete forskningsprojekter.

LO ser positivt på sammenhængen med andre relevante programmer, bl.a. rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation (CIP).

For at sikre en god kobling mellem 7RP og CIP er det væsentligt at udvikle mere effektive instrumenter til at sprede og sikre anvendelse af viden – særligt i forhold til mindre og mellemstore virksomheder. Det er vigtigt, at de netværk, der opbygges med henblik på vidensspredning, ikke blot bliver fokuseret på ”high technology” større virksomheder, men også på de brugerdreven virksomheder. Det er vigtigt, at netværkene inddrager hele videninfrastrukturen fra universiteter over erhvervs-/handelsskoler og teknologiske videnformidlere.

LO finder det utilfredsstillende, at finansieringsgrundlaget for 7RP ikke er på plads. Hvis den endelige finansiering skulle blive betydeligt mindre, er det væsentligt, at man ikke blot fjerner hele ”blokke” og på den vis risikerer at forrykke de afgørende balancer, f.eks. mellem de ni temaer, herunder indsatsen i forhold til den humanistiske og samfundsvidenskabelige forskning.

Lægemedel Industri Foreningen (LIF) finder at en fordobling af EU’s nuværende budget for forskning og udvikling er udtryk for en visionær ambition om at brige RU tilbage på den globale dagsorden, når det drejer sig om innovation, vidensspredning og videndeling. LIF opfordrer regering og Folketing til at bakke op om rammeprogrammet og kæmper for, at det afsatte ressourcer til programmet forsvares.

LIF foreslår, at der fra dansk side i EU tages initiativ til:

- Markant styrkelse af grundforskning, herunder etablering af en EU-forskningsfond for støtte til forskning på særlige perspektivrige områder.
- Øget udbud af kvalificerede forskere inden for natur- og sundhedsvidenskab
- Styrke videnskabeligt samarbejde virksomheder og myndigheder imellem med henblik på at fremme en hurtig og effektiv udvikling af nye sikre lægemidler.

LIF finder at temaerne ”Sundhed” og ”Nanovidenskab, nanoteknologi, materialer og ny produktionsteknologi” er de vigtigste.

LIF opfordrer til at de administrative krav og procedurer begrænses til et absolut minimum.

LIF opfordrer til, at Danmark bakker op om initiativet ”New safe medicines faster”. Et initiativ der har til formål at reducere udviklingstiden på nye lægemidler, samtidig med at den kontrollerende myndighed er med i udviklingen af nye modeller og procedurer for en hurtigere udviklingsproces.

Rektorkollegiet (RK) finder det positivt, at Kommissionen vil arbejde for en forenkling af administration, regler og finansiering og understreger, at forenklingen ikke må resultere i slækkede krav til kvaliteten i forskningsprojekterne.

RK mener, at det europæiske forskningsråd bør tildeles en større del af rammeprogrammets midler end planlagt, idet RK forudsætter, at de samlede bevillinger til rammeprogrammet øges markant.

RK finder det beklageligt, at der er afsat forholdsvis begrænsede ressourcer til humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning og finder samtidig, at det er relevant at inddrage samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning i nogle af de øvrige temaer, eksempelvis til afklaring af etiske og økonomiske konsekvenser af forskning i sundhed, fødevarer og nanoteknologi.

Roskilde Universitetscenter (RUC) konstaterer med glæde, at de ni temaer under ”Samarbejde” favner relativt bredt. RUC finder dog, at temaet ”Samfundsøkonomi og humaniora” kun i meget ringe og snæver grad orienterer sig mod humaniora. RUC opfordrer til, at man er opmærksom på de begrænsede definitioner/beskrivelser af området ”Samfundsøkonomi og humaniora” og fæster lid til, at rammeprogrammet også vil støtte forskning inden for det humanistiske område.

Det Rådgivende Energiforskningsudvalg (REFU) finder, at der fra dansk side skal lægges stor vægt på anvendelsen af vedvarende energiteknologi. Da det imidlertid står klart, at der fortsat i en lang årrække vil skulle anvendes fossile brændsler for at sikre forsyningssikkerheden, er udvalget enig i, at også øget effektivitet og miljøvenlighed i anvendelsen af fossile brændsler skal prioriteres.

REFU finder, at forslaget fokuserer for entydigt på CO₂ udskillelse og deponering. Det er helt afgørende, at man også prioriterer nedbringelsen af miljøpåvirkningen i forbindelse med anvendelse af fossile brændstoffer. I den forbindelse anbefales at også andre virkemidler end CO₂ deponering inkluderes.

Følgende danske styrkeområder inden for energiforsyning og energianvendelse bør prioriteres: ”Vedvarende energi el-produktion”, ”Vedvarende Energi brændsler”, ”Intelligente energinet”, ”Energieffektivisering” samt ”Videngrundlaget for energipolitik”.

Endelig finder REFU, at der er afsat for store midler til fission i forhold til de midler, der anvendes til ”ikke nukleare” formål.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark finder, at forslaget til rammeprogram har et indhold, som kan yde et substantielt bidrag til realiseringen af den nye Lissabon-strategi, som bl.a. skal føre til, at Europa bliver ledende i udviklingen af fremtidens bærende teknologier.

Danmark hilser velkommen, at rammeprogrammet i højere grad end tidligere giver mulighed for at inddrage alle videnressourcer i Fællesskabet fra grundforskning til innovation.

Vi finder derudover, at forslaget har et indhold, som giver danske miljøer gode muligheder for at deltage i europæiske forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Danmark kan overordnet set støtte den struktur, Kommissionen har foreslået for opbygningen af syvende rammeprogram.

EF-rammeprogrammet

Danmark støtter forslaget om et syvårigt rammeprogram, som tidsmæssigt svarer til længden af de finansielle perspektiver for Unionen. Vi støtter derfor Kommissionens forslag om, at der efter tre år foretages en evaluering af rammeprogrammets forløb. Danmark vil arbejde for, at medlemslandene sikres reel mulighed for at foretage de nødvendige ændringer i rammeprogrammets målsætning, faglige indhold samt gennemførelsesbestemmelser.

Danmark støtter forslaget om en fordobling af budgettet for rammeprogrammet og foreslår, at 20 pct. af midlerne anvendes til grundforskning. Derudover lægger Danmark vægt på, at der tildeles menneskelige ressourcer øgede midler.

Danmark anerkender behovet for at beskytte Fællesskabets finansielle interesser. Der er dog et stort behov for at forenkle det nuværende regelsæt for indsendelse af ansøgninger og de regler, der gælder for indgåelse af kontrakter mellem forskningskonsortier og Fællesskabet. Danmark støtter forslaget om, at alle forskningsaktiviteter skal gennemføres under overholdelse af grundlæggende etiske principper. Der er dog behov for, at der på passende sted foretages en nærmere præcisering af, hvilke konkrete etiske principper der vil blive anvendt.

I. Samarbejde

Danmark støtter overordnet de ni foreslåede temaer, som skønnes at være et godt grundlag for at sikre den nødvendige balance mellem kontinuitet og fornyelse i rammeprogrammet. Generelt for alle temaerne finder Danmark det vigtigt, at der sikres en tværfaglig tilgang, således at der også tages hensyn til grænsefladerne mellem temaerne, f.eks. mellem "Sundhed" og "Fødevarer, landbrug og bioteknologi", mellem "Miljø" og "Energi" og mellem "Energi" og "Transport". Danmark lægger vægt på, at der afsættes midler til forskning i mulighederne for dyrkning og anvendelse af GM-afgrøder og andre anvendelser af gensplejsning – til gavn for samfundet – herunder i forhold til landene i den tredje verden.

Danmark foreslår at opdele temaet "Sikkerhed og rummet" i to selvstændige temaer, da de to emner grundlæggende kun i begrænset omfang har fælles målsætning og fagligt indhold.

Fælles teknologiinitiativer

Som noget nyt foreslår Kommissionen, at der gennemføres fælles teknologiinitiativer på grundlag af traktatens artikel 171 eller art. 166. Danmark stiller sig i udgangspunktet positivt til at undersøge mulighederne for i et vist omfang at iværksætte fælles teknologiinitiativer, når det skønnes, at denne samarbejdsform kan yde et særligt bidrag til styrkelse af det europæiske samarbejde. Kommissionens foreløbige udspil viser, at der er tale om et fleksibelt instrument, som kan tilpasses behovet ved de enkelte initiativer. Der er dog behov for en nærmere afklaring af, hvorledes og efter hvilke principper teknologiinitiativerne vil blive etableret, herunder hvordan man vil sikre en passende deltagelse fra SMV'er og medlemslandene.

Danmark lægger vægt på, at den relevante industri bakker op om indholdet af de enkelte fælles teknologiinitiativer. Det skal samtidig sikres, at grundlæggende principper om udvælgelse efter kvalitet og konkurrence om midlerne fastholdes.

II. Idéer

Grundforskning

Danmark støtter Kommissionens forslag om, at der som led i rammeprogrammet etableres et europæisk forskningsråd (ERC), som har til opgave at finansiere grundforskning, hvor udvælgelseskriteriet er højeste videnskabelige kvalitet. Forskningsrådet sammensættes af højt kvalificerede forskere, som får ansvaret for tilrettelæggelsen af Rådets arbejde, retningslinier for støtte mv. Forskningsrådet bør efter dansk opfattelse være uafhængigt af Kommissionen og medlemslandene. Det forventes, at Forskningsrådet årligt udarbejder en redegørelse til Rådet og Europa-Parlamentet om planerne for de kommende år og resultatet af det forløbne års arbejde.

Danmark lægger vægt på, at ERC bliver operationel samtidig med syvende rammeprogram og at ERC etableres som en selvstændig organisation med et råd, der træffer afgørelsen om anvendelsen af de tildelte midler, etablering af et selvstændigt sekretariat og ansættelse af personale samt arbejdsplaner for rådets arbejde. ERC fastlægger desuden tilrettelæggelsen af arbejdet med løsningen af de tildelte opgaver, indkaldelse af ansøgninger, evalueringsprocedurer og tildeling af midler. Fra dansk side finder vi, at art. 171 kan udgøre det nødvendige legale grundlag for en beslutning i Rådet.

III. Mennesker

Danmark kan give fuld støtte til ideen om at gøre Europa mere attraktiv for de bedste forskere og er enig i behovet for at styrke forskerrekruttering, forskeruddannelse, forskermobilitet og forskeres karrieremuligheder. En af forudsætningerne for en vækst i Europa er, at der bliver uddannet flere forskere og at der skabes bedre muligheder for mobilitet - ikke mindst inden for de nye teknologiske satsningsområder. Fra dansk side vil vi derfor arbejde for, at uddannelses- og mobilitetsaktiviteterne også indgår som en integreret del af de større forskningssatsninger under de tematiske programmer. På samme måde vil vi fra dansk side arbejde for at styrke uddannelses- og mobilitetsaktiviteterne på tværs af erhvervsliv og de offentligt finansierede forskningsinstitutioner.

Fra dansk side er vi ikke afvisende over for forslaget om mulighed for samfinansieringsordninger med nationale mobilitetsprogrammer. Støtten til forslaget afhænger imidlertid af, om der findes modeller hvor fordelene ved samfinansiering opvejer ulemperne ved en mere kompliceret beslutningsproces.

IV. Kapaciteter

Forskningsinfrastruktur

Danmark er enig i behovet for en styrket europæisk indsats for at sikre etablering af ny avanceret og kostbar forskningsinfrastruktur, idet adgangen til sådanne faciliteter er afgørende for grundforskning, teknologisk udvikling og forskeruddannelse på højeste niveau. Forskningsinfrastrukturer bør ikke kun prioriteres inden for den teknisk- og naturvidenskabelige forskning, men også inden for samfundsvidenskab og humaniora. Danmark kan støtte udviklingen af en bedre og effektiv europæisk ramme for tilrettelæggelse af beslutningsprocesser og samarbejde, og finder ligeledes, at samarbejdet i ESFRI bidrager til en nyttig afklaring af behovet for investeringer i europæisk infrastruktur.

Danmark kan i udgangspunktet støtte hovedlinierne i det foreliggende forslag.

Forskning til fordel for små og mellemstore virksomheder.

Der lægges fra dansk side stor vægt på, at der skabes gode muligheder for virksomhedernes deltagelse i rammeprogrammet, herunder at der udvikles forenkede mekanismer, der skaber grundlag for, at små og mellemstore virksomheder får optimale muligheder for at udnytte EU's investeringer i udvikling og innovation.

Danmark lægger vægt på, at de instrumenter, der har vist sig attraktive for de små og mellemstore virksomheder at deltage i, videreføres under syvende rammeprogram.

Det foreslås, at der gennemføres særlige aktioner med henblik på at fremme forskning for SMV-sammenslutninger. Fra dansk side kan forslaget i princippet anbefales, men erfaringerne fra sjette rammeprogram tyder på, at tilrettelægningsen af denne type af støtte kun i et vist omfang har fungeret efter hensigten. Såfremt ordningen skal videreføres, er der behov for en ændring af den praktiske tilrettelæggelse.

Det overvejes fortsat, om det er hensigtsmæssigt at opstille ét overordnet mål for virksomhedsdeltagelsen i hele rammeprogrammet. Det forekommer umiddelbart mere hensigtsmæssigt at opstille konkrete mål i de enkelte relevante særprogrammer.

Forholdet mellem videnskab og samfund

Danmark kan støtte forslaget om, at der som i sjette rammeprogram gennemføres aktiviteter, der analyserer samspillet mellem videnskab og samfund. Der lægges vægt på aktiviteter, der fremmer befolkningens forståelse for forskningsinvesteringers betydning for samfundsudviklingen. Mindst lige så vigtigt er aktiviteter, der giver borgerne et grundlag for at tage stilling til udviklingen af nye teknologier og deres anvendelse.

Danmark lægger vægt på, at aspekter af samspillet mellem videnskab og samfund, der knytter sig til de forskellige tematiske forskningsområder under overskriften Samarbejde, indtænkes i forskningsaktiviteterne på dette område. Desuden støttes fortsættelsen af et særskilt program, der kan imødekomme nye udfordringer i samspillet mellem videnskab og samfund.

Vedrørende løbende overvågning af rammeprogrammets implementering

Fra dansk side foreslås det, at resultaterne af den løbende overvågning af implementeringen af rammeprogrammet forelægges Rådet, så Rådet jævnligt får mulighed for at drøfte behovet for ændringer i den samlede tilrettelæggelse af rammeprogrammet.

Vedrørende tværfaglighed

Fra dansk side foreslås det, at området arbejdsmiljø specifikt nævnes som et af de forskningsområder, der bør støttes på tværs af flere temaer.

Vedrørende tilføjelse af udvikling af funktionelle fødevarer i tema 2

Fra dansk side foreslås en præcisering af forskning i forholdet mellem den menneskelige genetiske arvmasse og nye typer af fødevarer.

Vedrørende tilføjes af GMO i tema 2

Fra dansk side lægges der vægt på, at der under tema 2 ikke alene fokuseres på forskning i sikkerhedsaspektet i forbindelse med GMO. Danmark lægger vægt på, at der i det syvende rammeprogram afsættes midler til forskning i mulighederne for dyrkning og anvendelse af GM-afgrøder og andre anvendelser af gensplejsning – til gavn for samfundet - herunder i forhold til landene i den tredje verden.

Vedrørende styrkelse af kriterierne for evalueringen af den valgte implementeringsstruktur for ERC

Danmark foreslår en yderligere konkretisering af evalueringen af ERC, som skal finde sted i 2008, og at evalueringen automatisk skal resultere i en ændring af ERC's struktur med udgangspunkt i traktatens artikel 171.

Euratom-programmet

Danmark kan acceptere, at der af formelle grunde gennemføres et femårigt program med en planlagt forlængelse på to år, så beslutning om rammeprogrammerne træffes samtidigt.

Kommissionen foreslår et samlet budget på 3.092 mio. EUR. Danmark vil arbejde for, at det samlede budget begrænses mest muligt, idet vi respekterer de indgåede aftaler om gennemførelsen af ITER.

De samlede aktiviteter inden for fusion skal tilrettelægges med udgangspunkt i de nye internationale forpligtelser i forhold til ITER. Der vil derfor være behov for en revurdering af støtten til de nationale støtteprogrammer og andre aktiviteter på fusionsområdet, så det sikres, at de samlede investeringer i fusion udnyttes optimalt i forhold den samlede målsætning for ITER.

På området fission lægger man fra dansk side særlig vægt på områderne håndtering af radioaktivt affald og strålingsbeskyttelse. Danmark vil arbejde for at reducere omfanget af aktiviteter, der har til formål at videreudvikle fissionsteknologi.

Budget

Kommissionens forslag til budget for rammeprogrammet er i lyset af forhandlingerne om de finansielle perspektiver 2007 - 2013 reduceret til et samlet budget for rammeprogrammet på 52.934 mio. EUR. Formandskabet har på denne baggrund fremlagt forslag til følgende fordeling af beløbene på rammeprogrammets enkelte dele:

EF 7. Rammeprogram (2007-13)	Kommissionens rev. forslag i mio. €	Formandskabets forslag 8.5.2006 (*) i mio. €
Samarbejde	32.202	32.315
Sundhed	5.984	6.000
Fødevarer, landbrug og bioteknologi	1.935	1.935
Informations- og kommunikationsteknologi	9.080	9.120
Nanovidenskab, nanoteknologier, materialer og ny produktionsteknologi	3.467	3.505
Energi	2.235	2.300
Miljø (herunder klimaændringer)	1.886	1.900
Transport (herunder luftfartsteknik)	4.150	4.195
Samfundsøkonomi og humaniora	607	610
Sikkerhed	1429	1.320
Rummet	1429	1.430
Ideer	7.460	7.460
Mennesker	4.577	4.728
Kapacitet	4.193	4.267
Forskningsinfrastruktur	2.008	1.900
Forskning til fordel for små og mellemstore virksomheder	1.228	1.336
Videnbaserede regioner	126	126
Forskningspotentiale	320	370
Forholdet mellem videnskab og samfund	329	280
Støtte til en sammenhængende udvikling af forskningspolitikker		70
Internationalt samarbejde	182	185
Det Fælles Forskningscenter - ikke-nukleare aktiviteter	1.751	1.751
I alt EF	50.183	50.521
EURATOM 7. Rammeprogram (2007-11)	Kommissionens rev. forslag i mio. €	Formandskabets forslag 8.5.2006 (*) i mio. €
Forskning i fusionsenergi	1.947	1.947
Nuklear fission og strålingsbeskyttelse	287	287
Det Fælles Forskningscenter - nukleare aktiviteter	517	517
I alt EURATOM	2.751	2.751
TOTAL EF + EURATOM	52.934	53.272
(*) inkl. 338 M€ fra IIA		

Danmark kan som udgangspunkt støtte formandskabets forslag til fordeling, idet man foreslår følgende ændringer, der gennemføres som en omfordeling inden for den samme overordnede ramme:

- Beløbet til Ideer (ERC) forøges.
- Beløbet til energiforskning omfordeles, idet beløbet til fission reduceres, og beløbet til ikke nuklear energi forøges.
- Beløbet til Det Fælles Forskningscenter reduceres, idet Danmark lægger vægt på, at midlerne til Det Fælles Forskningscenter i højere grad i højere grad skal opnås i konkurrence.
- Beløbet til transport (herunder luftfartsteknik) reduceres.
- Beløbet til sikkerhed reduceres, da det er et nyt forskningsområde i rammeprogrammet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget til rammeprogram har været behandlet på en række møder i forskningsgruppen samt senest på Rådets møde den 28.-29. november 2005, hvor der opnåedes enighed om en delvis fælles tilgang vedrørende indholdet af rammeprogrammet. På baggrund af resultatet af dialogforhandlingerne om de finansielle perspektiver 2007-2013 har Kommissionen fremlagt forslag til fordeling af budgettet for 7. rammeprogram, og formandskabet har med udgangspunkt heri fremlagt forslag til fordelingen af beløbene på rammeprogrammets enkelte dele.

Der er i store træk tilslutning fra medlemslandene til formandskabets forslag til fordeling. På en række områder trækker landene dog i forskellig retning. Det drejer sig bl.a. om nuklear og ikke-nuklear energi samt Det Europæiske Forskningsråd og en særlig budgetlinje til EIB-faciliteten (European Investment Bank).

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 15. april forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 18. april 2005, den 3. juni forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 7. juni 2005 samt senest den 25. november med henblik på forhandlingsoplæg forud for Rådsmødet (Konkurrenceevne) den 28.-29. november 2005. Udvalget har modtaget grundnotat af 1. juni 2005 om forslaget til rammeprogrammet samt samlenotater af henholdsvis 5. april 2005, 24. maj 2005, 28. september 2005 og den 15. november 2005.

Revideret udgave af samlenotat forud for Rådsmødet den 13. marts 2006

Punkt 6: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i foranstaltninger under syvende rammeprogram og for formidling af forskningsresultater (2007-2013)

KOM(2005) 705 endelig

= Generel tilgang

1. Resumé

Kommissionens forslag til regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i foranstaltninger under syvende rammeprogram og for formidling af forskningsresultater (2007-2013) (herefter "regler for deltagelse") fastlægger de nærmere rettigheder og forpligtelser for enheder, der ønsker at deltage i syvende rammeprogram og opstiller principper for anvendelse og formidling af resultaterne af deres deltagelse.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte sit forslag til syvende rammeprogram (2007-2013) den 6. april 2005. Rammeprogrammet beskriver overordnet Fællesskabets aktiviteter på forskningsområdet inden for den angivne periode. En nærmere præcisering af aktiviteterne i rammeprogrammet er fastlagt i Kommissionens forslag til særprogrammer, som den vedtog den 21. september 2005.

Sammen med forslaget til rammeprogram og særprogrammer udgør forslaget til reglerne for deltagelse, der blev vedtaget af Kommissionen den 23. december 2005, den samlede ramme for gennemførelsen af syvende rammeprogram.

Forslaget til regler for deltagelse vil påkalde sig betydelig opmærksomhed, da de nuværende regler gældende for det sjette rammeprogram har været kritiseret for at være for bureaukratiske og administrativt tunge, og dermed kan have afholdt især mindre virksomheder fra at deltage i rammeprogrammet.

Ifølge Kommissionen imødekommer det nye forslag til regler for deltagelse den kritik, der har været rejst, da der i forslaget lægges op til en række forenklinger.

Det drejer sig bl.a. om forenkling af opgørelsen af støtteberettigede omkostninger, fjernelse af regel om kollektiv økonomisk hæftelse samt enklere regler mht., hvilke rettigheder deltagerne i et projekt skal stille til rådighed for hinanden.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget bygger på traktaten om Det Europæiske Fællesskab, kapitel XVIII, artikel 167, som foreskriver, at der skal vedtages regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse og regler for formidling af forskningsresultater med henblik på iværksættelsen af det flerårige rammeprogram.

Vedtagelsen af forslaget til regler for deltagelse sker ved fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet.

4. Nærhedsprincippet

Da reglerne for deltagelse vedrører aktiviteter, som udføres under et EU-program med deltagelse af flere medlemslande, vurderes nærhedsprincippet at være overholdt.

5. Formål og indhold

Formålet med forslaget til regler for deltagelse er som nævnt at fastsætte rettigheder og forpligtelser for juridiske enheder, der ønsker at deltage i rammeprogrammet og opstille principper for anvendelse og formidling af resultaterne af deres deltagelse.

Forslaget indeholder fem kapitler:

- I. Indledende bestemmelser, art. 1-3
- II. Deltagelse, art. 4-38
- III. Formidling, nyttiggørelse og adgangsret, art. 39-52
- IV. Den Europæiske Investeringsbank, art. 53
- V. Afsluttende bestemmelser, art. 54

Ad I. De indledende bestemmelser fastlægger, hvilke aktiviteter de pågældende regler regulerer. Reglerne gælder for foranstaltninger, der iværksættes af et konsortium med deltagere fra flere lande ved hjælp af finansieringsordninger. Disse kaldes efterfølgende for indirekte aktioner. Kapitlet indeholder desuden en række definitioner, der anvendes i resten af forordningen. Det gælder f.eks. ”forgrundsviden”, der er resultater, herunder viden, der opstår under de indirekte aktioner, ”baggrundsviden”, der er viden der er nødvendig for at gennemføre forskning eller nyttiggøre resultaterne af indirekte aktioner, ”associeret land”, ”partnerland for internationalt samarbejde”, ”smv’er”, mv. Endelig indeholder kapitlet en artikel om fortrolighed.

Ad II. Kapitlet er inddelt i tre afdelinger med tilhørende underafdelinger.

Afdeling 1 – Minimumsbetingelser, art. 4-12

I artiklerne fastsættes det bl.a., at deltagerne i rammeprogrammet skal være juridiske enheder, enten fysiske eller juridiske personer. Minimum antallet af deltagere fra såvel medlemslande, associerede lande og partnerlande for internationalt samarbejde fastsættes. Det normale minimum antal deltagere i en indirekte aktion er mindst tre juridiske enheder, der er etableret i hver sin medlemsstat eller associerede land. Det fastlægges endvidere, at yderligere minimumsbetingelser for antallet af deltagere kan fastsættes i de relevante særprogrammer og arbejdsprogrammer.

Afdeling 2 – Procedurer, art. 13-28

Underafdeling 1 – Forslagsindkaldelser, art. 13-14

Kommissionen udsender indkaldelser til forslag til indirekte aktioner. Udover den offentliggørelser der foreskrives i gennemførelsesbestemmelserne, offentliggøres indkaldelser også på Internettet, via særlige informationskanaler

og via nationale kontaktpunkter. Der nævnes endvidere, i hvilke tilfælde Kommissionen ikke udsender forslagsindkaldelser.

Underafdeling 2 – Bedømmelse af forslagene, art. 15-17

Kommissionens bedømmelse af forslag bygger på bedømmelsesprincipper, udvælgelses- og tildelingskriterier, som er fastsat i særprogrammer og arbejdsprogrammer. Forslag til finansiering udvælges på grundlag af bedømmelsesresultaterne.

Kommissionen vedtager og offentliggør nærmere procedureregler for indgivelse af forslag, bedømmelse og tildeling, herunder anvendelse af en totinsprocedure. Kommissionen bistås af uafhængige eksperter ved bedømmelsen af forslag. Eksperterne findes og udvælges på grundlag af indkaldelse af ansøgninger fra enkeltpersoner samt indkaldelse henvendt til nationale forskningsorganer, institutioner eller virksomheder med henblik på opstilling af lister over egnede kandidater. Kommissionen kan udpege eksperter uden for disse lister. Kommissionen offentliggør lister over eksperter, der har deltaget i evalueringer.

Underafdeling 3 – gennemførelse og tilskudsaftaler, art. 18-23

Deltagerne i samme indirekte aktion er over for Fællesskabet solidarisk ansvarlig for, at arbejdet gennemføres. Kommissionen udarbejder tilskudsftaler mellem Fællesskabet og deltagerne. Tilskudsftalen fastsætter deltagerens rettigheder og pligter over for Fællesskabet. I tilskudsftalen fastsættes endvidere deltagerens forpligtelser med hensyn til adgangsret, nyttiggørelse og formidling, herunder udarbejdelsen af en plan for nyttiggørelse og formidling af forgrundsviden.

Underafdeling 4 – Konsortier, art. 24-26

Deltagerne i en indirekte aktion skal indgå en aftale, benævnt ”konsortieaftale”, der bl.a. fastsætter konsortiets organisation, fordeling af finansieringsbidraget fra Fællesskabet mellem deltagerne, eventuelle supplerende regler, formidling og nyttiggørelser, herunder vedr. intellektuel ejendomsret samt løsning af tvister.

Konsortiet udpeger en koordinator, der bl.a. har til opgave at sikre, at de enheder, der deltager i konsortiet, iagttager de formaliteter, der er nødvendige for tiltrædelse af tilskudsftalen. Konsortiet kan optage nye deltagere eller deltagere kan træde ud.

Underafdeling 5 – tilsyn med programmer og indirekte aktioner og informationsformidling, art. 27-28

Kommissionen fører tilsyn med gennemførelsen af de indirekte aktioner på grundlag af periodiske aktivitetsrapporter fra konsortiet. Kommissionen bistået af uafhængige eksperter fører tilsyn med syvende rammeprogram, dets særprogrammer og i relevante tilfælde tidligere særprogrammer.

Afdeling 3 – finansieringsbidrag fra Fællesskabet, art. 29-38

Underafdeling 1 – støtteberettigede deltagere og tilskudsformer, art. 29-35

Det fastlægges, hvilke juridiske enheder der kan få finansieringsbidrag fra Fællesskabet. Finansieringsbidraget bygger på godtgørelse af støtteberettigede omkostninger. Finansieringsbidraget kan dog ydes i form af enhedstakstfinansiering, f.eks. på grundlag af tabeller over enhedsomkostninger

eller som faste beløb eller en kombination af støtteberettigede omkostninger, enhedstakster og faste beløb. Bidraget kan også ydes i form af stipendier og priser. Finansieringsbidraget må ikke resultere i overskud for tilskudsmodtageren.

Det maksimale finansieringsbidrag til forskning og teknologisk udvikling fastsættes til højst 50 pct. af de samlede støtteberettigede omkostninger. For offentlige organer, sekundære og tertiære uddannelsesinstitutioner, forskningsorganisationer og smv'er kan finansieringsbidraget beløbe sig til højst 75 pct. af de samlede støtteberettigede omkostninger. Finansieringsbidraget til demonstration kan højst udgøre 50 pct. af de støtteberettigede omkostninger. Aktiviteter inden for frontlinieforskning samt aktioner til støtte for forskeres uddannelse og karriereudvikling kan støttes med op til 100 pct. af de støtteberettigede omkostninger. Udgifter til ledelse og revisorerklæringer kan beløbe sig til 100 pct. af de støtteberettigede omkostninger.

Underafdeling 2 – udbetaling, fordeling, inddrivelse og garanti, art. 36-38

Udbetaling af finansieringstilskud til deltagerne sker via koordinatoren.

Afhængig af risikoen for, at Fællesskabets udstående beløb ikke kan inddrives, kan Kommissionen tilbageholde en lille procentdel af finansieringsbidraget for at få dækning for skyldige beløb. Dette gælder dog ikke for offentlige organer, juridiske enheder, hvis deltagelse er garanteret af en medlemsstat eller et associeret land, og sekundære og tertiære uddannelsesinstitutioner samt deltagere i aktioner inden for forskeruddannelse og –karriereudvikling, frontlinieforskning og aktioner til fordel for særlige grupper bortset fra aktioner til fordel for smv'er.

Ad III. Kapitlet er opdelt i to afdelinger med tilhørende underafdelinger.

Afdeling 1 – forgrundsviden, art. 39-47

Underafdeling 1 – ejendomsret, art. 39-43

Forgrundsviden, der hidrører fra arbejde udført som led i en indirekte aktion, tilhører deltagerne med undtagelse af de tilfælde, hvor samordnings- og støtteaktioner består i en anskaffelse eller tjenesteydelse eller samordnings- og støtteaktioner, der implicerer uafhængige eksperter.

Hvis der ikke er indgået aftale om fælles ejendomsret, har hver medejer ret til at udstede ikke-eksklusive licenser til tredjeparter under forudsætning af forudgående meddelelse til de andre medejere og med rimelig kompensation til de andre medejere. En deltager, der overdrager ejendomsretten til forgrundsviden, overdrager samtidig til rettighedsmodtageren sine forpligtelser i tilskudsafden. Hvis andre deltagere kan påvise, at deres rettigheder vil lide skade, kan den påtænkte overdragelse først finde sted, når der er opnået enighed mellem de berørte parter.

Kommissionen kan modsætte sig overdragelse af ejendomsret til forgrundsviden eller udstedelse af eksklusivlicenser til juridiske enheder i tredjelande, hvis det skønnes ikke at være i overensstemmelse med den europæiske økonomis konkurrenceevne eller er uforenelig med etiske principper.

Underafdeling 2 – beskyttelse, offentliggørelse, formidling og nyttiggørelse, art. 44-47

Hvis forgrundsviden kan anvendes erhvervsmæssigt, skal dens ejere sikre, at den beskyttes tilstrækkeligt og effektivt under behørig hensyntagen til de berettigede interesser, især kommercielle, som deltagerne i den pågældende indirekte aktion har. En deltager, der påberåber sig berettigede interesser, skal påvise, at han vil få påført uforholdsmæssig stor skade. Videreformidling af forgrundsviden skal indeholde erklæring om, at den er blevet til med økonomisk støtte fra Fællesskabet.

Deltagerne skal nyttiggøre forgrundsviden, som de ejer eller sørge for, at den bliver nyttiggjort. Sker dette ikke, kan Kommissionen formidle denne forgrundsviden. Denne formidling må dog ikke krænke intellektuelle rettighed og forgrundsvidenejerens berettigede interesser.

Afdeling 2 – adgangsret til baggrunds- og forgrundsviden, art. 48-52

Deltagerne kan afgrænse baggrundsviden, der er brug for til den indirekte aktion og udelukke bestemte dele af denne baggrundsviden, hvis det er hensigtsmæssigt. Deltagere eller tredjeparter kan søge om adgangsret til forgrunds- eller baggrundsviden. Der gives deltagere i samme indirekte aktion adgangsret til forgrundsviden, der er nødvendig for, at de kan udføre deres eget arbejde i den indirekte aktion. Der gives deltagere i samme indirekte aktion adgang til baggrundsviden, der er nødvendig for, at de kan udføre deres eget arbejde i den indirekte aktion, hvis den pågældende deltager har ret til at give sådan adgangsret.

Der gives deltagere i samme indirekte aktion adgang til forgrundsviden, der er nødvendig for, at de kan nyttiggøre deres egen forgrundsviden, og der gives deltagere adgang til baggrundsviden, hvis det er nødvendigt for, at de kan udnytte deres forgrundsviden.

Ad IV. Kapitlet fastlægger, at Fællesskabet kan yde tilskud til Den Europæiske Investeringsbank (EIB) som sikkerhed for lån, som EIB yder til støtte for forskningsmålene i syvende rammeprogram, den såkaldte finansieringsfacilitet for risikodeling.

Ad V. Forordningen træder i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende og anvendes fra 1. januar 2007.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Da reglerne for deltagelse regulerer aktiviteter, der finder sted på fællesskabsniveau, vurderes forslaget ikke at have konsekvenser for gældende dansk ret.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget til regler for deltagelse vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser, da administrationen af rammeprogrammet varetages af Kommissionen, og en ændring af de administrative udgifter forbundet med en ændring af reglerne for deltagelse derfor ikke vil påvirke nationale udgifter.

Med forslaget lægges der op til en lettelse af de administrative byrder, der pålægges deltagerne i rammeprogrammet, herunder virksomhederne. Kommissionen foreslår bl.a., at antallet af revisorerklæringer nedsættes og at rapporteringsperioderne rationaliseres. Den endelige vurdering af omfanget af lettelser for deltagerne i rammeprogrammet vil først foreligge, når der er overblik over Kommissionens interne regler for administration af kontrakter.

9. Høring

Forslaget er mandag den 13. januar 2006 sendt i bred høring blandt danske myndigheder og relevante interessenter. Ved høringsfristens udløb var der indkommet høringssvar fra følgende:

Universiteter, sektorforskningsinstitutioner, forskningsråd, organisationer, m.fl.

Aalborg Universitet (AAU) savner retningslinier for beregning af enhedstakster for indirekte omkostninger relateret til de direkte omkostninger (overhead) samt niveauet for disse takster. AAU anbefaler en takst på 20 pct. ligesom i tidligere rammeprogrammer, som ikke skal kunne dokumenteres, idet de fleste universiteter ikke har mulighed for at dokumentere, hvad der rent faktisk medgår til overhead. Vedr. tilbagebetaling af renteindtægter på forskud mener AAU, at reglerne herfor ikke bør skærpes yderligere i forhold til det gældende regelsæt. Vedr. redegørelse for deltagernes medfinansiering bør de regnskabsmæssige detaljer afklares.

AAU finder i lighed med en række andre universiteter, at en afskaffelse af "Additional Cost"-modellen (AC-modellen) vil forringe universiteternes støtteintensitet, selvom finansieringsbidraget hæves til 75 pct. Endelig savner AAU en definition af en "kompetent embedsmand", der kan underskrive revisorerklæringer for offentlige institutioner.

Aarhus Universitet (AU) hilser Kommissionens intentioner om en fælles database for juridiske enheder samt koordination af svar på deltagernes spørgsmål velkommen. AU mener også, at forslaget om, at programkomitéerne ikke skal godkende de enkelte kontrakter, kan afkorte ansøgningstiden. AU spørger til, om kravet om, at deltagerne ikke må indgå forpligtelser, der er uforenelige med tilkudsaftalen, gælder for de konkrete projekter eller i det hele taget, og om dette skaber et problem for AU.

Af artikel 23 fremgår det, at en kontrakt træder i kraft ved underskrivelsen. AU foreslår dog, at startdatoen af regnskabsmæssige hensyn sættes til den første i måneden, dog ikke 1. januar, der regnskabsmæssigt er en travl måned. AU bemærker, at en eventuel medfinansiering af en indirekte aktion skal kunne

dokumenteres, og AU er i tvivl om, universitetet vil kunne det. I forslaget åbnes der mulighed for, at indirekte omkostninger forbundet med en indirekte aktion kan fastsættes som en fast procentdel (enhedstakst) af de direkte omkostninger. AU efterlyser en nærmere beskrivelse af, hvordan denne fastsættes. Desuden fastlægges det i forslaget, at der kan sættes en maksimum grænse for, hvor stor en andel af de direkte omkostninger, de indirekte kan udgøre. AU fremhæver, at størrelsen for, hvor meget de indirekte omkostninger må udgøre af de direkte (overheadraten), vil have betydning for om universiteter, der tidligere har anvendt AC-modellen under sjette rammeprogram, vil blive stillet ringere eller bedre i syvende rammeprogram. Uden at kende de nærmere betingelser for overgangen fra AC-modellen til direkte og indirekte støtteberettigede omkostninger kan AU ikke støtte en afskaffelse af AC-modellen.

AU hilser det velkomment, at godtgørelse af støtteberettigede omkostninger ved brug af enhedstakster og faste beløb sker gradvist for at sikre tilvænnning hos deltagere.

Akademikernes Centraladministration (AC) vurderer, at de foreslåede regler for deltagelse generelt set repræsenterer en forenkling og forbedring, der vil lette ansøgningsarbejdet betragteligt. AC har dog en række forslag til ændringer og tilføjelser, der ifølge AC vil kunne bidrage til yderligere forenkling.

Udover de juridiske, udtømmende vejledninger foreslås udarbejdet enklere udgaver af vejledningsmateriale, der er tilpasset de forskellige videnskabelige hovedområder. AC foreslår at vejledningen til ansøgninger tilpasses hvert videnskabeligt hovedområde. Forskerne bør ifølge AC inddrages i processen med at definere temaer, emner og mål. Deltagerne i bedømmelsesudvalgene bør ifølge AC inviteres direkte på baggrund af deres objektive forskningskvalifikationer. Der bør ifølge AC udarbejdes mere præcise afslagsskrivelser. Endelig foreslår AC et loft for antallet af deltagere i netværk og konsortier, og at kravet om deltagelse af tredjelande i visse typer af projekter fjernes.

AC henleder også opmærksomheden på, at afskaffelse af AC-modellen og en maksimal støttesats på 75 pct. kan føre til en forringelse af universiteternes støtteintensitet. Endelig finder AC det positivt, at kravet om kollektiv økonomisk hæftelse bortfalder.

Copenhagen Business School (CBS) er umiddelbart positiv over for forslaget til regler for deltagelse, da det er et skridt i retning af en forenkling og øget fleksibilitet. CBS tilslutter sig ændring af omkostningsmodeller, herunder fastlæggelsen af støtteberettigede udgifter. Vedr. ophavsret er der fundet en god balance mellem hensynet til at sikre rettighederne i et projekt og hensynet til relevante parter adgang til resultaterne heraf. CBS finder det ønskeligt med en præcisering af reglerne for, hvornår og hvordan der kan blive tale om, at Kommissionen tilbageholder et beløb til dækning af den økonomiske risiko. Dette bør ske for at sikre forskningsmiljøernes mulighed for at rekruttere virksomheder og ikke-universiteter til konsortierne.

Danmarks Fiskeriundersøgelser (DFU) hilser forslaget om en mulig forhøjelse af finansieringsgrænsen velkomment. Kravet om periodiske rapporter over

renteindtægter ved forhåndsudbetalinger fra Kommissionen findes ikke ønskværdigt, da nytten heraf ikke vurderes at stå i rimeligt forhold til de administrative belastninger forbundet hermed. DFU finder det ønskværdigt, hvis antallet af revisionserklæringer begrænses, således at der kun skal udformes én erklæring ved projektets afslutning.

Danmarks JordbrugsForskning (DJF) har med stor tilfredshed bemærket mulighederne for forhøjelse af EU's bidrag til offentlige forskningsinstitutioner og SMV'er. DJF finder endvidere, at der er sket en forbedring af regler for formidling og nyttiggørelse, som vil lette konsortieaftalerne. DJF mener dog, at for at ændringerne skal betyde en reel forbedring, er der behov for klare retningslinier for deres fortolkning, når syvende rammeprogram træder i kraft. DJF finder endvidere, at den større fleksibilitet i regler vil stille større krav til konsortieaftalerne, som skal sikre, at et projekt kan implementeres, og derfor skal aftalerne tage alle forhold i betragtning og indeholde løsningsmodeller for mulige konflikter.

Danmarks Tekniske Universitet (DTU) finder, at forslaget til regler for deltagelse tager højde for mange af de problemer, der har været i implementeringen af sjette rammeprogram. DTU hilser tottrinsproceduren velkommen. Med henvisning til, at en "kompetent embedsmand" vil kunne udstede revisorerklæringer for offentlige forskningsinstitutioner, anmoder DTU om en afklaring af, hvorvidt universiteternes embedsmænd skal godkendes af Rigsrevisionen som krævet under sjette rammeprogram.

Som de andre universiteter fremhæver DTU også udfordringen ved at finde medfinansiering af de omkostninger, der ikke vil blive dækket under rammeprogrammet.

DTU efterlyser en afklaring af, om de nye regler betyder, at fastansatte kan delfinansieres via EU-midler. DTU opfordrer til, at der fra dansk side lægges pres på, at de mere detaljerede finansielle regler ikke alene foreligger inden syvende rammeprogramets begyndelse, men at de også udarbejdes mere brugervenligt. Fjernelsen af fælles økonomisk hæftelse hilses også velkommen. DTU vedlægger endvidere en liste med specifikke forslag til ændringer af forslaget, for så vidt angår IPR.

Dansk Industri (DI) hilser forslaget om øget brug af tottrinsproceduren velkommen. DI finder det uklart, hvad der menes i artikel 16 om økonomisk formåen. DI finder det i den forbindelse vigtigt, at Kommissionen ikke lader for høje solvenskrav afspejle sig i muligheden for at opnå tilskud, da det kan begrænse deltagelsen af SMV'er. DI hilser også etableringen af en database med tidligere ansøgninger velkommen, da det reducerer de administrative byrder i forbindelse med senere ansøgninger. DI anfører, at en del vigtige spørgsmål ikke er omtalt i reglerne for deltagelse, men vil blive omtalt i tilskudsaftalen mellem Kommissionen og deltagerne. Det er derfor uklart, hvilken holdning Kommissionen har til ændring i konsortierne, herunder notifikation i forhold til overdragelse af IPR, anvendelse af videnspredning, som ikke er beskrevet i reglerne for deltagelse samt konsekvenser for deltagerne, som opstår som følge af øvrige deltageres manglende opfyldelse af aftalen mellem Kommissionen og

deltagerne. DI finder det positivt, at kollektivt økonomisk ansvar bortfalder. DI foreslår helt at ekskludere deltagerens ansvar for tilbagebetaling af beløb, som Kommissionen har udbetalt til andre deltager i projektet, eller andre finansielle krav, som måtte opstå som følge af andre deltageres manglende opfyldelse af finansielle forpligtelser. DI finder, at grænsen på et år for at ansøge om rettigheder er for kort, den lange patentansøgningsprocedure taget i betragtning. DI foreslår alternativt 2 år. DI finder, at Kommissionens mulighed for at begrænse overdragelsen af IPR til tredjelande er hæmmende for virksomhedsdeltagelsen, da de skaber usikkerhed omkring virksomhedernes muligheder for udnytte resultaterne af projekterne.

DI foreslår mulighed for 1-1 samarbejde mellem to virksomheder eller en virksomhed og en forskningsinstitution under forudsætning af, at de to deltagere kommer fra forskellige lande.

Endelig er der ifølge DI behov for mere kvalificerede afslag på ansøgninger end dem, der er praksis for på nuværende tidspunkt.

Dansk Metal (DM) finder det afgørende, at der er en høj grad af virksomhedsdeltagelse i rammeprogrammet med henblik på at sikre, at forsknings- og udviklingsresultaterne omsættes til beskæftigelses- og produktivitsfremgang. DM finder det derfor centralt, at reglerne for deltagelse i det syvende rammeprogram gør det mere fordelagtigt for virksomhederne at deltage end i det sjette rammeprogram. DM har konkret to forslag til regler for deltagelse: A) Mulighed for 1-1 samarbejde mellem to virksomheder eller en virksomhed og en forskningsinstitut under forudsætning af, at de kommer fra forskellige lande. B) For at støtte deltagelsen af flere SMV'er anbefales det, at der tilføres flere midler til instrumenter rettet mod SMV'er.

Det Frie Forskningsråd (DFF) finder, at de nye regler for deltagelse er en forbedring af de nuværende regler og et vigtigt skridt i retning mod enklere regler. DFF finder dog ikke, at kravet om, at der til alle bevillinger skal indgås en konsortieaftale, vil betyde en forenkling. DFF efterlyser større gennemsigtighed i procedurerne for udnævnelsen af uafhængige eksperter. DFF ser derfor frem til en yderligere præcisering fra Kommissionen af kriterierne for udvælgelse af disse.

Det Strategiske Forskningsråd (DSF) finder, at der vil være tale om en forenkling, hvis de eksisterende omkostningsmodeller erstattes af én metode til opgørelse af samtlige omkostninger. DSF er dog opmærksom på de vanskeligheder, det kan påføre f.eks. universiteter, der ikke råder over økonomisystemer, der gør det muligt at udspecificere samtlige omkostninger. Overgangen til den nye model med direkte og indirekte omkostninger kræver også, at der fastlægges regler for brug og beregning af overhead. DSF hilser det velkomment, at kravet om solidarisk økonomisk hæftelse fjernes, men påpeger dog, at kravet om faglig hæftelse kan påføre de øvrige deltagere ekstra omkostninger. DSF støtter ændringen i reglerne for baggrundsviden, således at deltagerne kan afgrænse de dele af baggrundsviden, der skal stilles til rådighed for de andre deltagere i et projekt.

Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS) finder, at reglerne for deltagelse udgør en velegnet ramme for medlemslandenes deltagelse i rammeprogrammet.

Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) ser meget positivt på forslaget om at erstatte den hidtidige AC-model med en "Full Cost"-model med et "top up" på 25 pct. til forskningsinstitutioner således, at der dækkes op til 75 pct. af de tilskudsberettigede udgifter. KVL hilser også begrænsningen i revisionserklæringer velkomment. KVL vil dog være knap så positiv, hvis de foreslåede omlægninger og forenklinger stiller krav om etablering af ekstraordinære aktivitets- og ressourcestyringssystemer.

Københavns Universitet (KU) er som udgangspunkt ikke afvisende over for afskaffelse af de nuværende omkostningsmodeller. KU vurderer dog at en ændring fra AC-modellen til den nye metode til opgørelse af støtteberettigede omkostninger og en 50 pct. (muligvis 75 pct.) finansiering heraf, vil stille universiteterne ringere. KU mener derfor, at en ændring som foreslået vil forudsætte etablering af en national fond, der kan yde medfinansiering til universiteter. KU er positiv over for bibeholdelsen af 100 pct. finansiering af dele af rammeprogrammet, herunder Marie Curie-aktionerne og grundforskning finansieret af ERC. Hvad angår Marie Curie-aktionerne finder KU dog, at der er behov for en revision af den koefficientsats, hvormed lønninger til Marie Curie-ansatte – i særdeleshed Ph.d'ere og Post.doc's - omregnes til danske forhold, da den nuværende koefficient ikke reflekterer de reelle lønudgifter.

KU hilser øget brug af totrinsprocedurer og reduktion i antallet af rapporter og revisorerklæringer velkommen.

For så vidt angår ændringer vedr. IPR finder KU, med henvisning til artikel 46(4), at der bør fastsættes en tidsmæssig begrænsning af, hvor lang tid en publicering kan udsættes af andre parter. KU finder, at adgang til forgrunds- og baggrundsviden ikke bør være royaltyfri, men i stedet ske på rimelige vilkår.

Hovedstadens Sygehusfællesskab (HS) finder, at forslaget vil føre til en række strukturelle forbedringer omkring projekthåndtering. Specielt en harmonisering af ansøgningsprocedurer vil være værdifuld. HS fremhæver imidlertid problemet omkring sen udbetaling af støtte fra Kommissionen, hvilket stiller krav til offentlige organisationer om forudfinansiering. Dette fører ifølge HS til, at projekter med behov for hurtig produktmodning er mindre egnet til EU-finansiering end projekter med længere udviklingshorisonter. En hurtigere udbetaling fra Kommissionen vil ifølge HS øge antallet af projekter med et højt innovationsniveau.

Landbrugsraadet (LR) finder overordnet, at forslaget til regler for deltagelse repræsenterer en forbedring i forhold til sjette rammeprogram. LR hilser det velkomment, at sammensætningen af et konsortium kan ændres undervejs i et projekt. LR mener, at det kan betyde en øget deltagelse af SMV'er, der vil kunne komme ind senere i et projekt, når forskningen er blevet mere anvendelsesorienteret.

Rektorkollegiet (RK) roser overordnet Kommissionens initiativ med henblik på forenkling velkommen, herunder forslaget om at programkomitéerne ikke længere skal godkende kontrakter, den fælles database over juridiske enheder, begrænsningen af revisorerklæringer, totinsproceduren og forenklingen af regler vedr. IPR.

Rektorkollegiet bemærker dog, at forslaget om afskaffelsen af AC-modellen kan betyde en forringelse af universiteternes støtteintensitet. Endvidere finder RK det hensigtsmæssigt, hvis reglerne for deltagelse inkluderede minimum og maksimum satser for, hvor stor en andel af de indirekte omkostninger, forskningsinstitutionerne kan få dækket. Endvidere finder RK det problematisk, at der ikke er fastlagt principper for dokumentation for beregninger af indirekte omkostninger. RK foreslår mulighed for national medfinansiering af de omkostninger, der ikke godtgøres af rammeprogrammet.

RK henviser endvidere til CBS's bemærkning om yderligere uddybning af principperne bag tilbageholdelse af et mindre beløb til at dække den økonomiske risiko, da uklarhed herom kan gøre det vanskeligt at rekruttere virksomheder til konsortier.

RK henviser ligeledes til RUC's høringssvar om manglende fokus på ligestilling i udvælgelse af eksperter til evaluering af ansøgninger.

Roskilde Universitetscenter (RUC) hilser alle tiltag, der måtte forenkle ansøgningsprocedurer, evalueringsprocedurer og finansierings- og regnskabsmodeller, meget velkommen. RUC efterlyser dog nærmere kriterier for udpegning af eksperter til bedømmelse af ansøgninger, herunder kriterier for vurdering af inhabilitet. RUC skal endvidere beklage, at der ikke gøres mere for at sikre og fremme ligestilling ved udpegning af eksperter.

Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) vurderer, at forslaget til regler for deltagelse indebærer en række hensigtsmæssige forenklinger. SBI finder det endvidere positivt, at den kollektive økonomiske hæftelse bortfalder.

Sektorforskningens Direktørkollegium (SEDIRK) vurderer, at forslaget vil indebære en række hensigtsmæssige forenklinger af regler for deltagelse. SEDIRK finder det endvidere positivt, at kollektiv økonomisk hæftelse bortfalder. SEDIRK påpeger, at medfinansieringskravet for deltagelse i rammeprogrammet udgør et problem for sektorforskningen, der har begrænsede basismidler. SEDIRK foreslår derfor "matching funding" som en måde at øge den danske deltagelse i rammeprogrammet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark finder, at forslaget til regler for deltagelse indeholder væsentlige forbedringer til forenkling af deltagelsen i rammeprogrammet.

Danmark lægger vægt på, at de foreslåede forenklinger følges op af tilsvarende forenklede regler og procedurer for den direkte implementering. Der lægges vægt på, at medlemslandene også inddrages i overvejelserne om indholdet af

standardaftaler og andre regler, der påvirker kravene til indholdet og omfanget af de oplysninger, som skal fremsendes i forbindelse med ansøgninger.

Minimumsbetingelser for deltagelse

Danmark kan støtte de foreslåede minimumsbetingelser for antal deltagere, som stort svarer til betingelserne under 6. rammeprogram.

Forslagsindkaldelser, herunder evaluering af ansøgninger

Danmark lægger vægt på, at Kommissionen gennemfører de nødvendige aktiviteter med henblik på at sikre, at personer, der udtages til bedømmelsespaneler, har de nødvendige kvalifikationer og at deres habilitet ikke kan drages i tvivl. Ligeledes lægger Danmark vægt på, at evalueringsprocessen administreres og gennemføres på en sådan måde, at man gør det attraktivt for de bedst kvalificerede forskere at indgå som evaluatorer.

Gennemførelse og tilskudsftaler

Danmark kan støtte de foreslåede bestemmelser, som bl.a. indebærer, at det i 6. rammeprogram anvendte princip om solidarisk, økonomisk ansvar i det enkelte konsortium, afskaffes. Løsningen på grundlag af et forsikringsprincip i stedet kan anbefales.

Danmark lægger endvidere vægt på, at kravene til aktivitetsrapporter så vidt muligt standardiseres, og at det fra projektstart er helt klart, hvilke typer af information, der afkræves deltagerne, således at der ikke efterfølgende stilles krav om yderligere dokumentation.

Støtteberettigede deltagere og tilskudsformer

Danmark støtter bestræbelserne på forenklinger, herunder den foreslåede nye omkostningsmodel ved udmøntningen af tilskud fra EU vurderes at indebære forenklinger. I den forbindelse lægger Danmark imidlertid stor vægt på, at den nye tilskudsmodel ikke fører til reduktion i det tilskud, modtagerne kan få. Især i de tilfælde, hvor typisk universiteter ikke kan redegøre for de indirekte omkostninger, skønnes det nødvendigt med en så høj overheadrate, at universiteterne ikke stilles ringere end under den "additional-cost" model, der er gældende under det sjette rammeprogram.

Danmark kan støtte forslaget om, at den maksimale støtte til smv'er forøges til maksimalt 75 pct.

Ophavsret

Danmark kan støtte de foreslåede forenklinger vedr. håndteringen af ophavsret.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været behandlet på Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 13. marts 2006 samt efterfølgende på møder i Forskningsgruppen. Den generelle holdning blandt medlemslandene er, at forslaget til regler for deltagelse udgør en forenkling i forhold til de gældende regler under det sjette rammeprogram. Mange lande nærer lige som i Danmark bekymring for, at en ændring i opgørelsen af omkostningerne forbundet med deltagelse i et projekt, kan føre til en forringelse af støtten til universiteterne.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 3. marts 2006 forud for Rådsmødet den 13. marts 2006. Grundnotat af 20. februar 2006 samt samlenotat af 27. februar 2006 er oversendt til udvalget.

Nyt notat

Punkt 7: Rumpolitik

- **Statusrapport fra Kommissionen om udviklingen af den europæiske rumpolitik og køreplan**
- **Formandskabets rapport vedr. GMES konferencen i Graz den 19.-20. april 2006**

1. Resumé

Statusrapporten fra Kommissionen foreligger endnu ikke.

Formandskabets afrapportering vil alene ske i mundtlig form.

2. Baggrund

I de senere år er relationen mellem ESA og EU blevet udbygget. Konkret har dette blandt andet udmøntet sig i en Rammeaftale mellem EU og ESA fra maj 2004. Aftalen fastlægger en række formål og områder for samarbejde, specielt udvikling af en europæisk rumpolitik, som kan sammenkoble EU's efterspørgsel på tjenesteydelser og anvendelsen af rumteknologier til gennemførelse af dets politikker med den ekspertise, som ESA råder over.

På foranledning af Rammeaftalen har der indtil nu været afholdt tre møder i det såkaldte Rumråd, der består af ESA-ministrene og forskningsministrene fra EU-medlemslandene. På de tre møder har man på et overordnet plan afstukket linierne for en europæisk rumpolitik, herunder rollefordelingen mellem EU og ESA.

Det første møde i Rumrådet blev afholdt den 25. november 2004, hvor dels Konkurrenceevnerådet, dels ESA's Råd, vedtog et sæt rådskonklusioner om en europæisk rumpolitik til vedtagelse i løbet af 2005.

På det andet møde i Rumrådet den 7. juni 2005, godkendtes et sæt konkrete retningslinier for udarbejdelse af en europæiske rumpolitik.

På det tredje møde i Rumrådet den 28. november 2005 var der en udveksling af synspunkter vedrørende GMES (Global Monitoring for Environment and Security) med henblik på udarbejdelse af konkrete forslag

3. Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant for punktet.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant for punktet.

5. Formål og indhold

Afventer fremkomsten af rapporterne.

6. Europa-Parlamentets udtalelse

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant for punktet.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Ikke relevant for punktet.

9. Høring

Sagen blev behandlet i EF-Specialudvalget for forskning den 15. maj 2006,[hvor der ikke fremkom bemærkninger].

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Holdningen afventer fremkomsten af rapporten fra Kommissionen

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rapporten fra Kommissionen foreligger endnu ikke. På Rådsmødet vil Formandskabets afrapportering alene ske i mundtlig form.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.